

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-1242

No. 46. — Štev. 46.

NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 25, 1937 — CETRTEK, 25. FEBRUARJA 1937

Volume XLV. — Letnik XLV.

ŽELEZNIČARJI ZAHTEVAJO POVIŠANJE PLAČ

KO SE BODO KONČALA POGAJANJA S CHRYSLERJEVO DRUŽBO, BO PA PRIŠEL HENRY FORD NA VRSTO

Novi štrajki po raznih mestih dežele. — 27 tovarn za čevlje v državah Nove Anglije je povišalo delavcem plače. — Milijon železničarjev zahteva 360 milijonov več plače. — Železniške družbe imajo mesec dni časa za premislek.

Zahteve po višjih plačah in priznanju unije je povečalo včeraj število stavkajočih delavcev za tisoče.

V več kot štiridesetih tovarnah je pustilo delo nad 25.000 delavcev. Ponekod so pa vprizorili "seleče" stavke. Prizadete so razne tekstilne tovarne, papirnice, pralnice, jeklarne, livarne itd.

Iz Bostona, Mass., prihaja poročilo, da je 27 tovarn za čevlje v državah Nove Anglije obnovilo pogodbo z unijo ter povišalo mezde za 15 odstotkov.

William Mahan, organizator čevljarjev, je izjavil, da ima njegova unija 14.000 članov in da so razen 1300 vsi na delu.

V Detroitu so avtni delavci pozvali Chrysler Corporation, naj se začne pogajati z unijo. V Chryslerjevih tovarnah je zaposlenih 77.000 delavcev, od katerih je večina unijskih članov.

Ce bodo imeli delavci pri Chryslerjevi korporaciji tak uspeh kot so ga imeli pri General Motors, bo prišel za Chryslerjem Ford na vrsto.

GROTON, Conn., 24. februarja. — Delavci pri Electric Boat Company so nenadoma zastavkali in so si napravili "podomače".

Vsled te stavke je vstavljeno delo na submarinih, ki jih je naročil mornariški department. Stavko vodi odbor za industrijsko organizacijo (CIO).

SPRINGFIELD, Ill., 24. februarja. — Predsednik Fansteel Metallurgical Corporation, R. J. Aitchison je izjavil, da se ne mara pogajati z Lewisovim odborom za industrijsko organizacijo glede poravnave "seleče" stavke. Governor Horn je obetranski povabil na konferenco.

CHICAGO, Ill., 24. feb. — Okoli 1.100.000 železničarjev soglasno zahteva višje plače. Zvišanje, ki ga zahtevajo, bi znašalo na leto \$360.000.000. Bratovščine strojevodij, kurjačev, sprevodnikov in prenosilcev so že sklenile, da zahtevajo višje plače, danes pa se jim je pridružilo še 16 drugih bratovščin, ki štejejo 800.000 članov. Teh 16 bratovščin obsega vse ostale železniške uslužbenke, kot so uradniki, telegrafisti, osobe na postajah, sprevodniki spalnih voz, signalni čuvaji, delavci na železniških progah in delavci v železniških delavnicah.

Zastopniki 16 bratovščin, ki so imeli v Chicagu sejo, so stavili naslednje zahteve: Splošno povišanje plač na uro za 20 centov in primerno povišanje za delo od kosa, jamščina, da bodo vsi stalno nameščeni delavci imeli stalno delo in jamščina, da ste dve tretini delavcev, ki morajo vedno biti pripravljeni za delo, popolnoma zaposleni.

George M. Harrison, ki je predsedoval seji, je rekel, da njihove zahteve pomenijo 20-odstotno povišanje plač. Železniškim družbam so dali en mesec časa, da izrazijo svoje stališče glede zahtev.

PITTSBURGH, Pa., 24. februarja. — Tukajšnja Aluminum Company je naznanila, da bo zvišala svojim 20.000 delavcem plače za deset odstotkov.

Zvišanje stopi v veljavo dne 1. marca. To pomeni, da bo imela družba na leto 3.000.000 dolarjev več izdatkov.

SEATTLE, Wash., 24. februarja. — Tukaj je 5000 stavkajočih WPA. delavcev oglasovalo, da se vrnejo na delo.

Obhajanje 19. obletnice rdeče armade

NOVI USFEHI FAŠISTOV

Pričeli so ofenzivo severno od Valencije. — Republikanci zavzeli važen hrib. — 1000 fašistov je bilo ubitih.

MADRID, Španka, 24. feb. — Republikanci so zavzeli strateško važen hrib Pinzaron ob reki Jarama, so vstavili fašistično prodiranje pri Viver, severno od Valencije in v Guadarrama pogorju pobili 1000 fašistov.

Fašisti so proti jutru pričeli veliko ofenzivo proti Viver, ki se nahaja 34 milj severozapadno od Valencije. Republikanci pa so prodiranje vstavili pri Mora de Rubielos, 20 milj severno od Viverja.

Ako se fašistom posreči zavzeti Viver, tedaj bodo pričeli prodirati proti Sredozemskemu morju in bodo odrezali zvezo med Valencijo in Barcelono. Glavnim mestom avtonomne države Katalonije. Iz Barcelone dobivajo vladne čete vedno vojaštvo in municije.

BILBAO, Španka, 24. feb. — Že tretji dan se vrše v Oviedu vroči boj. Vse okrožje okoli Pelayo vojašnice je v plamenih.

Vladni aeroplani so metali bombe na mesto in celi polki fašistov so prešli na republikansko stran.

Asturski rudarji z dinamitnimi bombami osvajajo hišo za hišo. Republikanci imajo tudi v svoji posesti tri vodovode, ki preskrbujejo mesto z vodo.

LONDON, Anglija, 24. feb. — Razun v nekaterih manjših točkah, vlada popoln sporazum med 27 evropskih državami, ki so udeležene pri blokadi Španke. Kar je še manjši zaprek, bodo kmalu odstranjeni.

Zadnje vprašanje, ki je še delalo težkoče, je bilo, kateri del španskega obrežja bo do deljen Rusiji za blokado z bojnimi ladjami. Po sedanjem načrtu bo imela Rusija svoje ladje v Biskajskem zalivu. Proti temu pa je ugovarjal ruski poslanik Ivan Maisky zaradi tehniških težkoč.

Tudi odpor Portugalske je odstranjen, ko je privolila, da je postavljenih na njeno ozemlje 160 mednarodnih opazovalcev.

Blokada Španke bo veljala okoli \$4.500.000. Anglija bo prevzela 16 odstotkov stroškov, Francija 12, ostali stroški pa bodo razdeljeni med druge države.

Ves načrt bo vodil komisar v Londonu, ki bo imel \$12.000 plače na leto in šest pomočnikov.

VAROČITE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V AMERIKI.

GOSPODAR JE PORAVNAL "SEDEČI" ŠTRAJK

Fry se je pobotal s svojimi delavci. — Stavka v tovarni za aeroplan. — Delo na submarinih je bilo vstavljeno.

DETROIT, Mich., 24. feb. — Gospodar je odšel iz svojega urada, ko so stavkarji zapustili tovarno Fry Products Corporation.

Gospodar Walter L. Fry, ki je sedel v svojem uradu, dokler so bili njegovi delavci na stavki v tovarni, je odšel po naročila za avtomobilske sedeže.

Fry se je popolnoma pobotal s svojimi delavci, ki se bodo v četrtek vrnili na delo.

LOS ANGELES, Cal., 24. februarja. — Velika tovarna za aeroplan Douglas Corporation v Santa Monica je vstavila obrat, ko je zastavkalo 500 delavcev od 5600 delavcev.

Uprava tovarne je takoj pozvala vseh ostalih 5000 "zvestih" delavcev, da prenehajo z delom in gredo domov.

Nekdo je nenadoma zapri električni tok in vsi stroji so se vstavili. Delavci so pričeli na glasnim kričanjem koračati po tovarni in so prigovarjali drugim delavcem, da se jim v stavki pridružijo.

Stavkarji zahtevajo večje plače za 25 odstotkov, priznanje unije in zopetno namestitve dveh delavcev, ki sta bila vsled unijskega delovanja odslavljeni.

CAPONE BO MORAL PLAČATI BOARD

WASHINGTON, D. C., 24. februarja. — Demokratiški kongresnik Beiter iz New Yorka predlaga, naj bi vsi zvezni jetniki, ki imajo kaj premoženja plačali vladni stroške, ki jih ima z njimi.

Stroški za vsakega jetnika v Alcatraz jetnišnici pri \$ a n Franciscu znašajo \$2.90 dnevno.

Če bo moj predlog sprejet, — je rekel Beiter, — bo moral plačati Al Capone, ako bo odslužil vseh svojih dvajset let, zvezni vladi \$21.000.

VELIKA ZMEŠNJAVA PRI BIKOBORBI

GUADALAJARA, Mehika, 23. februarja. — Velikanske množice se je zbrala v areni El Progreso, da bi bila priča zanimivega boja med "divjim" bikom in krvoločnim levom.

Bik pa ni kazal nikake bojevitosti in lev ga je kmalu ubil. Razjarjeni gledalci so skočili s svojih sedežev, razbili sedeže in ograje, metali opako in pričeli celo streljati. Mnogo oseb je bilo ranjenih.

ŽENSKO TRUPLO ZOPET NAJDENO V CLEVELANDU

Že od leta 1935 išče policija morilca. — Od septembra 1935 je bilo že najdenih 8 ženskih trupel.

CLEVELAND, O., 24. feb. — Ko je 55 let stari Robert Smith, ki pobira les, ki ga jezero vrže na obrežje, našel zopet žensko truplo — že osmo truplo od septembra 1935 — ob Erie jezeru v vzhodnem delu mesta, je policija podvojila svoje iskanje po zločinu, mestnega prebivalstva pa se je prijel velik strah.

Na vseh osmih truplih je moč opaziti, da je zločinec počen v zdravniški znanosti, kajti glava in udje so bili "strokovno" natančno odrezani. Zadnje truplo ni moglo biti dalje v vodi kot komaj dva dni. Ženska je bila stara okoli 40 let in je tehtala 120 funtov.

Truplo je bilo najdeno skoro na istem kraju kot že prej eno truplo. Ostalih šest ženskih trupel je bilo najdenih v bližini Kingsbury Run, nekaj milj od Clevelanda.

Policija, ki si je najela več zdravniških izvedencev, je že nad polhrugo leto na delu, da zasledi morilca. Več sto ljudi je bilo že zaslišanih, toda detektiv Jas. Hogan je rekel: "V preiskavi nismo prav nič dalje, kot oni dan, ko je bilo najdeno prvo truplo."

JAPONSKA SE BOJI RUSIJE

TOKIO, Japonska, 23. feb. — Vojni minister, general Gen Sugijama je v poslanski zbornici zagovarjal obsežni vojaški načrt ter poudarjal, da mora biti japonska armada z ozirom na veliko rusko vojaško silo v Sibiriji zelo ojačena.

Po Sugijamovem zatrdilu ima Rusija v Sibiriji 15 divizij vojakov. 1100 tankov mnogo aeroplanov in veliko množico drugega modernega orožja. Kitajska ima 2.000.000 vojakov in je po japonski ekspediciji v Džehol pridobila še veliko število aeroplanov.

Vsled tega pravi vojni minister, da z ozirom na tak položaj Japonska, ne more mirno stati ter je nato razvil svoj vojaški načrt.

Vojni minister je pred vsem zahteval naslednje:

Z ozirom na močne ruske bombne aeroplan. je neobhodno potrebno, da Japonska znatno zviša število svojih vojaških aeroplanov; drugič je treba povečati armado v Manchukuo, ker je ruska vojska v Sibiriji mnogo močnejša kot japonska, tretjič, izboljšanje in moderniziranje japonskega orožja.

SOVJETSKA UNIJA SE POSTAVLJA S SVOJIMI 1,300,000 VOJAKI

MOSKVA, Rusija, 24. februarja. — S pozivom na 1,300,000 vojakov in na celo rusko prebivalstvo, da se pripravi na vojno, ki preti od Japonske in Nemčije, je bila po celi prostrani Rusiji obhajana 19. obletnica rdeče armade.

ITALIJA JE UŽALJENA

Haile Selassie je prejel povabilo za zastopstvo pri kronanju kralja Jurija. — Italija najbrž ne bo poslala zastopnika.

RIM, Italija, 24. februarja. — Italijansko javno mnenje je užaljeno, ker je bil bivši abesinski cesar Haile Selassie povabljen, da pošlje svojega zastopnika k kronanju kralja Jurija VI.

Italijansko časopisje sicer priznava, da je bila angleška vlada upravičena povabiti neguša k kronanju, ker Italija še ni priznala osvojitve Abesinije, toda Italija je bila s tem postavljena pred težavno stališče in se more iz te zagate izmotati samo s tem, da na kronanje ne pošlje svojega zastopnika.

List "Piccolo" piše o tem naslednje:

"Neverjetno, pa resnično! — Angleška vlada povabi zastopnika za dezerterja Tafarija in zastopnika španske komunistične vlade k kronanju Jurija VI."

Ras Tafari je bilo Selassievo ime, predno je zasedel abesinski cesarski prestol.

Italijansko časopisje pa se noče prenaglati o presojevanju tega povabila, ker se ni znano, kako je bilo povabilo naslovljeno. Ako je bilo naslovljeno na "Njegovo veličanstvo, cesar Haile Selassie," je stvar popolnoma v redu, kajti tudi od stavljeni vladarji se obdrže svoje prejšnje naslove. Ako pa je bilo vabilo naslovljeno na "Haile Selassie, cesar Abesinije," je stvar pa popolnoma drugačna, kajti italijan. kralj si sedaj prilašča naslov abesinskega cesarja in vsled tega ne more trpeti pri kronanju kakakega tekmeča z istim naslovom.

NADVOJVODA OTO NA MEJI

INNSBRUCK, Avstrija, 24. februarja. — Danes je dospel na švicarsko - avstrijsko mejo habsburški nadvojvoda Oton in se s poželenjem oziral proti državi, v kateri mu pripravljajo kanceler Schuschnigg prestol.

"Obe deželi, ki najbolj ogrožata mir — nazijska Nemčija in imperijalistična Japonska — prav nič ne prikrivate svoje namere, da napadete sovjetsko Rusijo in si osvojite njeno ozemlje," so pisali vsi vplivnejši ruski listi. "Nespametno bi bilo misliti, da sta fašizem in nazadnjaštvo premenila svoj načrt za napad."

Iste misli so izražali mnogi govorniki in vojni komisar maršal Klementi E. Vorosilov v svojem vojaškem povelju, v katerem pravi, da vsi sovražniki miru brusijo svoje meče.

Tovarniški delavci so obhajali to obletnico z izjavo, da bodo svoj prosti čas porabili za to, da se bodo vežbali v orožju, da postanejo izvežbani vojaki, da gredo v boj za sovjetsko unijo. 450 voznikov traktorjev na kolektivnih kmetijah v provinci Kuybišev je sporočilo, da se vežbajo voditi vojaške tanke. V Moskvi je 9000 delavcev v neki tovarni naznanilo, da so pripravljeni stopiti v armado kot Vorosilovi strelci.

Časopisje povdarja, da je Rusija vedno za mir, da pa mora zaradi vojne nevarnosti imeti armado, kateri nobena druga ni kos.

Listi pogosto navajajo Stalinsve besede na 17. komunističnem kongresu: "Sovjetska unija ne misli na to, da bi ogrožala kako državo, ali pa bi jo hotela napasti. Smo za mir in homo podpirali vsako delo za mir. Toda ne bojimo se groženj in smo oboroženi, da moremo odbiti vsak napad, vsak vdarec z vdarcem."

POKOJNINA ZA VOJVODO WINDSOR

LONDON, Anglija, 24. feb. — Angleška kraljeva družina je sklenila plačevati vojvodi Windsorju po \$100.000 na leto.

To sporočilo je bivšemu kralju Edvardu prinesel glavni uravitelj cornwalske vojvodine sir Walter Monckton.

Kraljeva družina je sklenila, da bo premenila oporoko kralja Jurija, ki svojemu sinu Edvardu ni zapustil nikakega premoženja, češ, da ima kot kralj dovolj dohodkov. Kraljica - mahabsburški nadvojvoda Oton in se s poželenjem oziral proti državi, v kateri mu pripravljajo kanceler Schuschnigg prestol.

Kot znano, je poslanska zbornica odklonila vsako plačo vojvodi Windsorju.

"Glas Naroda"

(A Corporation)

Owned and Published by

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

Frank Baker, President

L. Benedek, Trezor.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:

215 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja za Ameriko in	Za New York na celo leto.....	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo na celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelji in praznikov

"GLAS NARODA", 215 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

PITTMANOVA PREDLOGA

Kdor razpravlja o Pittmanovi nevtralnosti predlogi, mora nehoti vprašati: — Ali bi bilo kaj drugače, če bi imela Amerika tako postavbo leta 1914?

Odgovor na to je skoro soglasen: Če bi jo imela Amerika tedaj, bi se najbrž ne vmešala v vojno.

Predloga pooblašča predsednika, da določi, katero blago se lahko pošilja iz Amerike na ameriških in katero na ladajah drugih držav.

Amerika je leta 1914 pošiljala na svojih ladjah v Evropo vse — od pšenice do kemikalij, ki so potrebne za izdelovanje strupenih plinov.

Pittmanova predloga prepoveduje Američanom potovati na ladjah bojujočih se držav.

Če bi imeli tako postavbo leta 1915, bi se toliko Američanov ne potopilo z Lusitanijo.

Pittmanova predloga prepoveduje posejati denar bojujočim se državam.

Ameriški bankirji so nas leta 1915 do vratu zakopali v zavezniške zadolžnice. Amerika se je udeležila vojne deloma zato, da pride do svojega denarja.

Soglasno s Pittmanovo predlogo se ne sme nobena ameriška trgovska ladja oborožiti. Ladje plujejo na svojo lastno odgovornost. Če so potopljene, se ne more nihče pritoževati.

To se povsem razlikuje od oborožene nevtralnosti leta 1915, ko so bile trgovske ladje s topovi zavarovane proti submarinom.

Pittmanova predloga seveda ne predstavlja popolne nevtralnostne zakonodaje, deželi bi bila pa v veliki korist.

ZRAČNI NAPAD

Učenjaki Cambridge vsučilišča so nekoliko potlačili navdušenost gotovih angleških patriotov, ki so razdeljevali med ljudstvo maske proti plinom, mence, da se bodo s tem zadostno zavarovali proti napadu s plini.

Učenjaki so delali poskuse z vsemi obrambnimi sredstvi, katere je priporočalo notranje ministrstvo ter so v posebni knjigi objavili tozadevno poročilo, ki ni posebno ugodno. Dognali so naslednje:

Povprečno more človek v prostoru, ki je "varen pred plini", živeti komaj 3 ure.

Tudi če bi bil prostor hermetično zaprt proti plinom, bi bil premajhen, da bi mogel kdo v njem živeti 12 ur.

Maska proti plinom daje le delno varstvo in samo pri zdravih ljudeh, ki ohranijo svoje duševni mir.

Poslopji ni mogoče zavarovati proti užigalnim bombam, ker bi bili stroški preveliki in tudi še tako izvežbana požarna bramba nevarnosti požara ne bi mogla odvrniti.

Učenjaki so preiskovali nek proti plinom zavarovan prostor ter ga napolnili z ogljenčevjo kislino. Plin je tako naglo izginil, da ni mogel napraviti nikake škode. Ta poskus dokazuje, da more strupeni plin ravno tako naglo vdreti v prostor.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJO
Za \$ 2.55 Din. 100	Za \$ 6.50 Lir. 100
\$ 5.00 Din. 200	\$ 12.25 Lir. 200
\$ 7.20 Din. 300	\$ 20.00 Lir. 300
\$ 11.70 Din. 500	\$ 37.00 Lir. 500
\$ 23.00 Din. 1000	\$ 74.00 Lir. 1000
\$ 45.00 Din. 2000	\$ 148.00 Lir. 2000

KER SE OČNE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo veljajo zneski kot zgoraj navedeni, bodisi v dinarjih ali v lirah dovoljveliko se boljše pogaja.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5. — morate poslati	\$ 5.75
\$ 10. — " " "	\$ 10.25
\$ 15. — " " "	\$ 15.75
\$ 20. — " " "	\$ 21.25
\$ 25. — " " "	\$ 26.75
\$ 30. — " " "	\$ 32.25
\$ 35. — " " "	\$ 37.75

Prejemnik dobil v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NOVNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJNO SL.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

215 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

Pod vaško lipo.

Piše kakor misli FRANK KERŽE

Stroj za tiskanje denarja in delavsko vprašanje.

Denar je čudna stvar na svetu, da, tako čudna, da imamo cele zaloge knjig, ki pišejo o njem. Pišejo, pravim, dosti povedo, razlagajo. A konec koncev se vedno ostane vprašanje nereseno: kaj je denar. Vsak dan ga ima slednji človek v roki, pozna ga otrok in starček, civiliziran človek in divjak. Opisevamo ga lahko, sledimo mu nekaj časa, presojamo njegovo vrednost, a vendar ne vemo jasnega odgovora: kaj je denar.

V naših državah je okoli šest milijard denarja v gotovini. Če pa vprašamo na bankah, koliko imajo vsega skupaj naloženega, dobimo presenetljiv odgovor: petdeset milijard. Če govorimo o naših milijonarjih, si zmiraj mislimo, da imajo toliko premoženja, pred vsem denarja. Je tako: milijonar res nima vsega v gotovini, ima pa v takih vrednostih, ki se spravijo lahko vsak čas v gotovino. Zanimivo bi bilo, ko bi se to res zgodilo. Zakaj ne bilo bi treba več kot dober ducat težjih, pa bi moral izginiti zadnji cent iz prometa.

Denar je kosček kovine ali papirja, torej material. Ampak ta material ima čudovite sile v sebi. Denar je bog za ljudi in skupine, ki merijo ves življenjski uspeh po njem. Denar je vrag, ker je zmožen, da napravi slabo za tiste, ki ga imajo in tiste, ki ga nimajo. Je moč, ki gradi in ustvarja čudežne stvari na svetu. Je sila, ki drobi in vničuje vse, kar ji pride na pot. Je most, ki vodi do vsakih vrat, in je zapah, ki tako trdno drži, da se ložje izrineš skozi šivankino uho, kot pa prideš pred obličje enega milijonarja. Ustvarja ljubezen in srečo, na drugi strani pa prinaša neizmerno gorje in trpljenje. Večno se ga rabi, a nikdar ne porabi.

Ali je kaj čudnega, da je že toliko ljudem prišlo na misel: ko bi imel tak stroj za tiskanje, pa bi bil kmalu bogat. Stroj za tiskanje bi se lahko dobil — toda nevarnosti so za njim. Zakaj vse države na svetu imajo za take prestopke silno ostre zakone.

Želja po takem stroju je vjelela že marsikateremu rojaku in tujcu. Pretkani sleparji so znali sestaviti stroječek, v katerega si vtaknil kos papirja, zavrtel ga — na drugi strani je prišel na dan resnični dolar. Stroj je namreč imel skrite prave dolarje, katere je vrzel iz sebe, skrpal pa tisti beli papir, ki ga je pretkanec vtaknil vanj. Sam poznal nekaj rojakov, ki so plačali težke stotake za podobne stroje in — molčali. Je najboljšje tako, če človek moče, da se mu smeje vsa javnost.

Ampak strojev za tiskanje denarja imamo brez števila. Dovoljeni so in nabavi si jih lahko vsak, ki ima sredstva za to. Kar ozrite se po velikih tovarnah, pa boste videli same stroje. Zakaj so tam? Ker tiskajo denar. Če je kje ducat delavcev, ki so potrebni za izgotovitev gotovega dela, pa kupi tovarna stroj, ki opravi vse tisto delo z dvema človekoma, potem je to stroj, ki napravi v gotovih urah toliko denarja, kolikor ga more zaslužiti deset ljudi.

Pa kaj bom jemal po ducat ljudi, ko imamo pred sabo vprašanje stotisočih strojev in milijone ljudi, ki so jih vrgli na cesto. In vse to se godi pred našimi očmi s tako naglico, da človek res ne ve, kje, kdaj in kako se bo vse to končalo. Mi starejši naselniki pom-

mimo čase, ko je vse gibalo, vse delalo. Bilo je kruha dovolj za domačine in zraven še za vse tiste milijone, ki so leto za leto hodili v obljubljeni deželo. Ne rečem, da je bilo lahko delo ali pa dobro plačano. Ampak delo je bilo, ki je nosilo vsaj toliko, da je držal človek dušo in telo skupaj. Kdor je hotel delati, je lahko delal, če tukaj ne, pa tam.

Kako vse drugače je danes. Milijoni postavajo, milijoni so zopet le začasnimi vposleni pri delih, ki vtegnejo odpasti danes ali jutri. Vse do dobrih petnajst ali dvajset let nazaj je veljalo geslo: kdor ne dela, naj tudi ne je. Danes smo ga morali izpremeniti. Milijoni ne delajo, ker ni dela, jesti pa morajo, ker ne gre drugače.

Vse mogoče vzroke se navaja za to stanje in vendar imamo v bistvu enega samega: stroj. Nobena stvar na svetu ne kaže tako dobro silo moderne stroja, kakor uradno poročilo naših držav. Zanimiva za nas je pred vsem ena primera. In ta je: bili so časi pri nas, ko bi moralo devetdeset odstotkov vseh ljudi trdo delati, če bi hoteli, da bi bilo tako vsega dovolj, kakor v letu 1920, ko bi delalo samo deset odstotkov. Torej: izmed sto ljudi bi moralo dan za dnem garati devetdeset, pa bi ne bili v stanju napraviti toliko in tudi ne tako dobro, kakor leta 1920 samo deset ljudi izmed vsakih sto.

Stroj je torej postavil na cesto izmed devetdesetih ljudi nič manj kot osemdeset do leta 1920. Od tedaj do danes smo s stroji toliko napredovali, da jih od tistih desetih dela še kakih šest.

To je ena stran povesti. Zdaj pride na vrsto druga. In ta je: če stroj dela, za koga pa služi? Zase? Samo od začetka. Zakaj stroj plača navadno v nekaj mesecih samega sebe. Za koga služi? Za gospodarje, to je za velekapital. Torej je vsak stroj popolnoma enak tistemu, ki dela denar. Ali ga direktno ali indirektno, to je vse jedno. Ali ti daje čist denar ali pa samo ček v blagu, katerega izmenjaš o prvi priliki, to ne napravi nobenega razločka.

Če računamo zdaj, da bi bilo po nekdanjem stanju potrebno, da bi delalo devetdeset odstotkov vseh ljudi, potem je gotovo eno: da je stroj odžrl delo nad sto milijonom ljudi. Res je sicer, da dela danes okoli štiri deset milijonov ljudi, ampak to je zato, ker želi človek vedno več in vedno boljše. Poleg tega so se odprla nova polja njegova četrta stoletja, katerega ni še tako visoko mehanizirano, kakor so starejše stroke.

Da stroj dela denar za gospodarje, imamo dokaze kar v vsakdanjem življenju. Navadno bi človek računal tako: če stroj zmanjša stroške izdelave, bi moralo biti vse ceneje. A kako je v resnici? Primerjaj te danes in pred tridesetimi leti — ali je kje kaj cenejšega? Nikjer. Baš nasprotno: vse je dražje, kakor je bilo. Spominjam se svoje začetne plače, ko sem prišel v to obljubljeni deželo. Osem dolarjev na teden ni bil poseben denar, ampak dovolj, da smo živeli, privoščili si nekaj razvedrila, pozabavali se včasih in na koncu leta je še vedno ostalo nekaj prihranka.

Ali če vzamete povprečno delavsko plačo pred četrta stoletjem. Dolar in pol na dan je bila jako navadna in za tiste čase dobra plača. In s tem se je naselnil preživeli, oblekel, zabaval se, pošiljal denar domov, plačeval za društva in hranil za poznejši svoj dom. Pa naj danes kdo izkuša sha-

jati s tem. To je torej dovolj jasno, da je stroj izpodrinil delavca, ni mu pa znižal izdatkov za življenjske potrebe. Kam je šel denar? Kapital ga je pobral in porazdelil med svoje ljubljence.

Da imamo danes toliko bogatstvo med privilegiranimi sloji, je po veliki večini pomagal stroj. Kapitalist je znal vselej preračunati tako, da je dobil delavce toliko, da je mogel živeti. Vse preostalo bogastvo pa je spravil zase.

Medtem ko ne smes in ne moreš imeti stroja, ki bi tiskal denar, smes in moreš imeti stroj, ki ti proizvede blago, katerega kasneje spraviš v denar.

Čudno se mi zdi, da niso ljudje nikdar smatrali vprašanje stroja za aktualno. Da ni nikdar prišlo na misel vsaj organiziranemu delavstvu, ki bi bilo reklo: stroj bo najprej plačal zase, potem bo pa delal za vse. Kaj je bolj logičnega kot to.

Stroj opravlja velikanske koriste, ker dela mesto človeka. Stroj dela velikansko škodo, ker jemlje človeku zaslužek. Tako je po današnjem sistemu. A bilo bi lahko drugače. Stroj bi lahko delal, ampak delal za oba, pa bi bilo za vse prav.

Čudni smo ljudje. Če je kje kakšna poveljen, potres, ogenj ali kaj podobnega, zakriči javnost in vse je po koncu. Stroj pa meče že desetletja ljudi na cesto, napravi krize, povzroča svetovno gorje, a se ne zmemimo dosti zanj, ne primemo njegava samega, ampak iščemo in stičemo vse okoli za razna zdravila. In vendar je pomoč tako enostavna in tako blizu: stroj naj začne delati za vse in ne samo za nekatere.

Stroj pa ni samo dajal človeka ob delo, on je premenil skoraj vse naše gospodarsko stanje. Pred vsem je povzročil neizmerno kopičenje bogastva. Stroj je ogromno zaslužil. Od leta do leta je pobiral več in spravil na velikanske kupe. In prišli smo srečno do tega, da ima pet odstotkov ljudi vse, vsi ostali pa nič.

Stroj je vničil neodvisno trgovino. Na trg se je zalezal velekapital, preganjal trgovca in mu pobral njegovo sredstvo za življenje. Kamor pogledate, povsod najdete velikanske trgovine velekapitala, ki obirajo ljudstvo.

Stroj je vničil skoro vse obrti. Nekdaj so živeli ljudje, ki so znali pometi in napraviti obleko, ki so umeli dodelati čevlji od začetka do konca. Ki so prinesli surov les, napravili iz njega mize, stole in sploh vse. Danes opravi vse to delo stroj, neizrečno hitro, trdno in dobro, zakaj nobena človeška roka ne more biti v svoji natančnosti in zanesljivosti kos stroju.

Zanimivo je tudi, da je stroj potisnil med proletarijat skoro vse nekdanje srednje stanove. Obrtniki so bili včasih gospodarji — danes jih ni več. Izginjajo trgovci in z njimi vsi

tisti, ki so nekdanj vdobno živeli. O kakem srednjem stanu ne moreš govoriti več danes. Vse je proletarijat, le ta je razlika, da imamo proletarijat s plavo strajco in proletarijat z belim ovratnikom. In rekel bi skoro, da je zadnji na slabšem od prviga.

Zlo je treba prijeti tam, koder se rodi. Kaj pomaga znižanje delavskih ur, ko vemo, da se rode vsak dan novi stroji. Lahko znižujemo in znižujemo tako, da pridemo nazadnje na nič, to je, da bo delal sploh vse stroj. Ampak s tem nismo rešili vprašanja. Dokler bo stroj delal in služil za kapital, bo večna vojska na svetu.

Vprašanje je: kako bi se dalo odpomoči temu. Odgovor je lahko: stroj naj se dene pod državno kontrolo, kot je danes stroj za tiskanje denarja. To je vse. Kolikor ljudi dene ob kruh, za toliko naj se ga taksi-ra.

Jaz vem, da to ne pojde ne gladko ne hitro, ampak začeti bo treba kljub temu. Jaz vem, da je sicer dober boj organiziranega delavstva za izboljšanje, ampak rešitev se mi ne zdi prava. Kaj pomaga, če dobil delavce nekaj izboljšanja, če pa na drugi strani delate dve sili njemu v škodo. Prva je ta, da pride vsako tako izboljšanje na trg in zadene mene, tebe in vse, najmanj seveda tistega, ki ima največ. Vsako povišanje plače se čuti na trgu in kar človek dobi več od ene strani, znese nazaj po sto različnih kanalih.

Drugo, kar dela delavcu v škodo, je to, da kapital vedno in povsod išče, kako in kje bi dobil nov stroj, ki bi nadomestil delavca. In človeški duh je na tem polju skoro brez meje. Ker koli se rabi, to se iznajde in napravi. In predno se delavce zave, kaj se godi, minejo leta. In v teh letih on izgublja, dobiva pa tisti, ki ima že itak vse, to je kapitalist. Je to dirka, pri kateri je kapitalist vselej prvi delavec pa vselej zadnji.

Kakor bi moral biti svet od vseh, ki žive na njem, tako bi moralo biti to, kar služi ljudem, zopet od vseh in ne samo od nekaterih. Druge poti ni. Iščemo kot slepi rešitve na vseh koncih in krajih, ne pogledamo pa tje, koder je začetek vsega zla. Enkrat vpijemo nad tem, drugič nad drugim — stroj pa teče in dela denar tistim, ki ga imajo. In dokler pojde tako, bo vse delo za izboljšanje delavca le krpa na sistemu, krpa, ki drži za silo od danes do jutri — ne pa temeljna poštena in pravična rešitev.

OGLASI naj se

ANTON TOMEČ iz Osilnice pri Kolpi svojemu bratru A. ours 1917 kupa pred skupaj tukaj delalali, pa ni imel zadostnega dela in je šel drugam. Oglasi naj se na naslov: A. JANES, 562 E. Cumberland St., Lebanon, Penna.

Vse pretnitve in pregleda, včas se prav naširoko zasmee, včas malo zakolneš, mi v uredništvu pa robantimo, ker si tako prekleto brljav, da ne opaziš svoje sramote na rdečem listku poleg svojega imena. Amerika je pač taka dežela, da ti nihče ne očita dolga, če znese stotake ali tisočake. — Smart je in zaupanja je vreden. — pravijo, — kajti če bi ne bil, bi mu nihče ne posodil.

Zamerijo pa tistemu, ki dela umazane dolgove, takole po dva centa na dan. Ti delaš take dolgove, kajti posamezna številka Glas Naroda res ne stane več kakor dve centa. Skorajži se in pošlji tiste solde, da bomo "skver", dragi Zaostankar.

"Dragi" Ti pravim zato, ker so Zaostankarji za nas preklemansko dragi. V zadnjih par letih so nas Ti in tvoji tovariši Zaostankarji namreč veljali več tisoč dolarjev.

Z željo, da Te bo ta kolona nekoliko v nos zbodla, ostajam s primernim spoštovanjem.

Zgaga.

Peter Zgaga

PISMO

Dragi prijatelj Zaostankar: Menda mi ne boš zameril, da Ti pišem to javno pismo. Saj bo vsebina med nami ostala, kajti nihče drugi ne ve kakor Ti, tisti, ki tvoj Glas Naroda čita, in pa knjige v naši upravi, zakaj se te je prijelo ime Zaostankar.

Številke poleg tvojega naslova na listu so namreč zaostale. Letnica Ti se vedno kaže 1936, ves ostali svet pa živi že v letu Gospodovem 1937. To dokazuje, da si zaostal za duhom in tokom časa in da Te moramo čakati, da boš prišel za nami. Nekoliko se že počaka, toda čakati pol leta ali celo leto, pa skoro ni mogoče.

Oh, saj je bilo pred leti dosti tega prokletega čakanja. Hoover je bil obljubil vsakemu prebivalcu Združenih držav sleherni dan dve činki v loncu in vsako leto dve novi kari v garaži. Vse je bilo veselo njegove obljube in vse je čakalo njene izpolnitve. Čakanja pa ni bilo ne konca ne kraja.

Mi smo čakali in prosperiteta je čakala za vogalom. Hoover jo je vabil in klical, pa se ni hotela odzvati. Šele ko jo je Roosevelt prav pošteno pod roko dregnil, se je nekoliko zdrnila, se pretegnila in prišla med nas.

Ni sicer taka, kakršne smo se naicali, toda med nami je ter se mladi in lepša od due dne.

Dragi Zaostankar, gotovo je tudi Tebi že stisnila roko, ali Ti je pa že vsaj malo namečiknila, da Te je novo upanje navdalo in si rekel samemu sebi: — Lej, lej, pa bo, pa bo. No, saj je že čas.

In si lepo polahklem bučaria in grocerja plačal, družino oblekel in si ga že kakšen kozareček zvrnil — potreben si ga bil, Bog Ti daj zdravje!

Počasi si zafikal luknje, ki so v luhkih časih zazijale, tukaj in tam si malo popravil in pofikal in se zopet postavil na noge. Dobre glasove slišiš, v vsem čutiš, da je boljše, edinole vid Ti je nekoliko opešal. Že vsaj v enem pogledu.

Ko dobiš Glas Naroda, ga verno prečitaš in vsak dan sproti konstatiraš, da je list kot se spodobi. Roman Ti uga-ja, novice Ti utešijo radovednost, povest prebereš in mojo kolono pogledaš, potem ga pa še svojemu sosedu daš, svojemu sosedu ali prijatelju, ki ima ponavadi več kakor Ti.

Vse pretnitve in pregleda, včas se prav naširoko zasmee, včas malo zakolneš, mi v uredništvu pa robantimo, ker si tako prekleto brljav, da ne opaziš svoje sramote na rdečem listku poleg svojega imena. Amerika je pač taka dežela, da ti nihče ne očita dolga, če znese stotake ali tisočake. — Smart je in zaupanja je vreden. — pravijo, — kajti če bi ne bil, bi mu nihče ne posodil.

Zamerijo pa tistemu, ki dela umazane dolgove, takole po dva centa na dan. Ti delaš take dolgove, kajti posamezna številka Glas Naroda res ne stane več kakor dve centa. Skorajži se in pošlji tiste solde, da bomo "skver", dragi Zaostankar.

"Dragi" Ti pravim zato, ker so Zaostankarji za nas preklemansko dragi. V zadnjih par letih so nas Ti in tvoji tovariši Zaostankarji namreč veljali več tisoč dolarjev.

Z željo, da Te bo ta kolona nekoliko v nos zbodla, ostajam s primernim spoštovanjem.

Zgaga.

Piruhi...

SVOJCE IN PRIJATELJE V DOMOVINI
NAJBOLJ RAZVESELITE ZA VELIKO-
NOČ, ČE JIM POŠLJETE DENARNO
DARILO

DENARNE POŠILJATVE V DOMOVINO
IZVRŠUJE TOČNO IN POCENI —

Potniški Oddelak "Glasa Naroda"
216 W. 18th Street New York City

Pošiljate takoj, da bodo dobili za praznike!

Ustavna sprememba o otroškem delu.

Borba za odobrenje (ratifikacijo) Child Labor Amendment-a (spremembe k federalni konstituciji, nanašajoče se na delo otrok) doseže bržkone letos svoj vrhunec. Toliko zagovorniki, kolikor nasprotniki tega amandamenta napenjajo vse svoje sile, da vplivajo na javno mnenje v devetnajstih držav, katerih legislature bodo zasedale tekom leta 1937 in ki niso še odobrile amandamenta. Država Kentucky je ravno odobrila to ustavno spremembo, petindvajseta država, ki je to storila. Ker je za vsak amandament k federalni ustavi potrebnih ratifikacija s strani treh četrtin vseh 48 držav, mora še enajst držav odobriti Child Labor Amendment, ako naj po stanu del konstitucije Združenih držav.

Amendment sam na sebi ne prepoveduje otroškega dela. Marveč daje kongresu oblast, da sme omejevali ali prepovedati delo oseb, ki so pod starostjo 18 let.

Nedavno je predsednik Roosevelt v pozivu na guvernerje devetnajstih držav, katerih legislature niso še sklenile, priporočal ratifikacijo amandamenta in pri tem poudaril, kako je važno, da ima kongres oblast preprečiti zlorabe otroškega dela. V znak nepristranskosti značaja tega vprašanja je bilvi predsednik Hoover kot vodja republikanske stranke izdal sličen poziv "zavoljo pravice otrok do zdravja in poštene priložnosti."

Malokateri — če sploh kdo — izmed nasprotnikov otroškega dela zagovarja otroško delo, marveč — kot na primer ameriško pravniško združenje (American Bar Association) poudarjajo, da se to vprašanje mora prepuščati odločitvi in urejanju s strani posameznih držav. Ni bilo vedno tako, da bi se splošno priznalo, da otroško delo ni pravično ali zaželjeno. V rani ameriški zgodovini, ko ni bilo zadosti delavcev na razpolago in izkoriščevanje bogastva je zahtevalo vse odrasle delavne moči, se je delo otrok smatralo kot nekaj neizogibnega. V ilustraciji obsega otroškega dela v začetku devetnajstega stoletja naj služi dejstvo, da so otroci tvorili skoraj polovico delavstva v ameriških predilnicah. Otroci so delali dolge ure, dostikrat tudi v tako nevarnih obrtih, kot je rudarstvo.

Posamezne države so poskušale obvarovati otroke pred nevarnostmi industrije, ali državna zakonodaja ni uspela rešiti ta problem. Celo dandanes devetnaest držav dovoljuje, da smejo otroci pod štirinajst letom delati v tovarnah. Večina držav nima sploh nikakih odredb glede zaposlovanja fantov in deklet, 16 in 17 let starih, v nevarnih obrti. V nekaterih državah tvorijo otroci še vedno znaten del zaloge cenega delavstva, ob katerem "sweatshops" uspevajo.

Okoščina, da mnoge države ne dajejo zaščite otrokom v industriji, je dvakrat privedla kongres do tega, da je sprejel zakone proti otroškemu delu, ki naj veljajo za ves narod, prvič leta 1916 in zopet leta 1919. Oba ta zakona je vrhovno sodišče Združenih držav proglasilo neustavnimi, češ, da prekoračita zakonodajno oblast, dovoljeno kongresu od konstitucije. Zato se je razvidelo, da ako naj imamo federalno kontrolo o otroškem delu, je potreben amandament k ustavi, ki naj podeli kongresu posebno oblast zakonodaje. Tak amandament je bil sprejet od kongresa leta 1924 in razposlan državam v svrhu ratifikacije.

Začela je agitacija proti temu amandamentu in do l. 1933 le šest držav ga je odobrilo. Vsled depresije pa in priznane gospodarskega in socialnega zla otroškega dela, ko milijoni odraslih so bili brez dela, je zopet oživilo zanimanje za amandament in nadaljnjih devetnajst držav ga je od tedaj odobrilo.

Učinek federalne regulacije je bil razviden za časa delovanja NRA. Ustanovljena je bila minimalna starost 18 let za delo v večini industriji in 18 let v nevarnih industrijah. Kmalu je otroško delo izginilo iz vseh večjih industrij. Ko je bila NRA proglašena neustavna l. 1935, je otroško delo zopet postalo faktor v industriji.

Največji ugovor proti amandamentu prihaja od onih, ki se bojijo, da bi kontrola nad 42.000.000 mladih ljudi pod 18. letom pršla v roke kongresa in da bi s tem trpel tradicionalni vpliv staršev, šole in cerkve v vzgojanju mladine. Ta ugovor smatrajo zagovorniki za prazno domišljijo. Kongres ne more ovirati vpliv staršev, šole ali cerkve, marveč ima pravico preprečiti zaposlitev nezrelih otrok v delu, ki utegne ogrožati normalni razvoj mladine.

SVEŽE IN KISLO ZELJE.

Piše Dr. John L. Rice, zdravstveni komisar mesta New York.

Znanost je podelila dostojanstvo ponižnemu zelju. Še ni dolgo od tega, ko se je gledalo od zgoraj dol na to plebejsko zelenjavo. Boljše restavracije in hoteli ga niso niti imeli v svojih jedilnih listih — razen kot "cole slaw" — češ da duh po njem ni prijeten za nosove bogatih odjemalcev. "Crined beef" in zelje ali rebra in kislo zelje si mogel dobiti le v ceninih gostilnah ali pa doma.

Znanost pa je povzročila veliko spremembo in zdravje ljudstva je s tem le pridobilo. Preiskave v laboratorijih in na polju so dokazale, da listnate zelenjave so važen in potreben živež za vse človeštvo in da vse vrste zelja imajo svoje mesto v prehrani vsake družine.

In znanost je tudi posvetila kislo zelje kot zlasti vreden živež. Dejanski nekateri preiskovalci poudarjajo, da je sok kislega zelja pravecat lek, v mnogih boleznih.

Neglede na izid vseh teh preiskav, zdravniški stan in tudi občinstvo soglašajo v tem, da so vrste zelja, vključni

zakone proti otroškemu delu, ki naj veljajo za ves narod, prvič leta 1916 in zopet leta 1919. Oba ta zakona je vrhovno sodišče Združenih držav proglasilo neustavnimi, češ, da prekoračita zakonodajno oblast, dovoljeno kongresu od konstitucije. Zato se je razvidelo, da ako naj imamo federalno kontrolo o otroškem delu, je potreben amandament k ustavi, ki naj podeli kongresu posebno oblast zakonodaje. Tak amandament je bil sprejet od kongresa leta 1924 in razposlan državam v svrhu ratifikacije.

Začela je agitacija proti temu amandamentu in do l. 1933 le šest držav ga je odobrilo. Vsled depresije pa in priznane gospodarskega in socialnega zla otroškega dela, ko milijoni odraslih so bili brez dela, je zopet oživilo zanimanje za amandament in nadaljnjih devetnajst držav ga je od tedaj odobrilo.

Učinek federalne regulacije je bil razviden za časa delovanja NRA. Ustanovljena je bila minimalna starost 18 let za delo v večini industriji in 18 let v nevarnih industrijah. Kmalu je otroško delo izginilo iz vseh večjih industrij. Ko je bila NRA proglašena neustavna l. 1935, je otroško delo zopet postalo faktor v industriji.

Največji ugovor proti amandamentu prihaja od onih, ki se bojijo, da bi kontrola nad 42.000.000 mladih ljudi pod 18. letom pršla v roke kongresa in da bi s tem trpel tradicionalni vpliv staršev, šole in cerkve v vzgojanju mladine. Ta ugovor smatrajo zagovorniki za prazno domišljijo. Kongres ne more ovirati vpliv staršev, šole ali cerkve, marveč ima pravico preprečiti zaposlitev nezrelih otrok v delu, ki utegne ogrožati normalni razvoj mladine.

SVEŽE IN KISLO ZELJE.

Piše Dr. John L. Rice, zdravstveni komisar mesta New York.

Znanost je podelila dostojanstvo ponižnemu zelju. Še ni dolgo od tega, ko se je gledalo od zgoraj dol na to plebejsko zelenjavo. Boljše restavracije in hoteli ga niso niti imeli v svojih jedilnih listih — razen kot "cole slaw" — češ da duh po njem ni prijeten za nosove bogatih odjemalcev. "Crined beef" in zelje ali rebra in kislo zelje si mogel dobiti le v ceninih gostilnah ali pa doma.

Znanost pa je povzročila veliko spremembo in zdravje ljudstva je s tem le pridobilo. Preiskave v laboratorijih in na polju so dokazale, da listnate zelenjave so važen in potreben živež za vse človeštvo in da vse vrste zelja imajo svoje mesto v prehrani vsake družine.

In znanost je tudi posvetila kislo zelje kot zlasti vreden živež. Dejanski nekateri preiskovalci poudarjajo, da je sok kislega zelja pravecat lek, v mnogih boleznih.

Neglede na izid vseh teh preiskav, zdravniški stan in tudi občinstvo soglašajo v tem, da so vrste zelja, vključni

JOHN L. LEWIS, MISS PERKINS, FRANK MURPHY IN JAMES F. DEWEY

Glavne zasluge, da je bila stavka avtuh delavcev uspešno poravnana, imajo osebe, ki jih vidimo na sliki. John L. Lewis, vodja odbora za industrijsko organizacijo, je zastopal stavkarje, delavska tajnica, guverner Murphy in član delavskega departmenta James F. Dewey so pa posredovali.

kislo zelje vredne odličnega mesta v dieti. Ti strokovnjaki poudarjajo dejstvo, da nas zelje preskrbuje z apnom in drugimi minerali, da vsebuje protejine in da je bogato na vitaminih. Naglašajo tudi njegove vrline proti skorbutu in za gradnjo kosti.

Kislo zelje, za katero se v Ameriki še vedno rabi izvirno nemško ime "sauerkraut" je postalo jako popularna jed v tej deželi. Ker je le zelje, fermentirano v slani vodi, obdrži vse kakovosti svežega zelja. Fermentacija proizvaja neko mlečno kislino, ki se smatra, da je velike vrednosti, ker napravi to jed bolj prebavljivo.

Sveže in kislo zelje sta poglavitno preprečila skorbuta. V tem pogledu sta enakovredna s paradajcem in citrovim sadjem, ali ker sta bolj poceni, sta na razpolago vseh žepov. Zelje tudi vsebuje vitamin A, ki preprečuje beri-beri in druge bolezni podhranjenosti.

Naznanilo

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo, da je umrl naš ljubljani oče —

FRANC PETROVČIČ

Podlegel je po petdnevni mučeni bolezni v starosti 82 let. V Ameriko je prišel pred šestnajstimi leti. Doma je bil iz Orlovca, občina Bilje pri Gorici.

Tukaj zapušča dva sinova in dve hčeri, v starem kraju pa hčer. Bil je sedemnajstletni otrokom star, dvema pa prastari oče.

Dragi oče, lahka naj Ti bo ameriška zemlja.

Zaljubljeni otroci in zet Ivan Petrovič.

Westwood, Mass.

Dopisi.

Brooklyn, N. Y.

V imenu slov. pev. društva "Slovani" sporočam rojakom in rojakinjam po vseh Združenih državah in Kanadi, da se je društvu "Slovani" zopet posrečilo dobiti za svoj pevski program največjo radio postajo WEAF v tej deželi. Čas in datum omenjenega radio programa je: v ponedeljek dne 8. marca 1937 od 6:00 do 6:15 zvečer.

Na tem programu bodo peli izključno le narodne pesmi in sicer:

"Po gorah grmi in se blišča", "Kedo bo listje grabil", "Slovo", "Fantje na vasi", "Kako bom ljubila, ko me srček boli", "Ko ptičica sem pevala", ter "Vse mine".

Omenjene pesmi bodo po možnosti predstavljene ameriški publiki v angleškem jeziku. Peto bo vodil naš poštvovalni pevovodja Ignac Hudc. Njegova hčerka gelena, Hilda Hudc, katere je vedno zelo naklonjena "Slovani" bo spremljala na klavir.

Rojaki in rojakinje po drugih naseblinah širne Unije, kakor tudi Kanade, so naproseni, da poizvedo pri svojih lokalnih radio postajah za prave zveze postajo WEAF tu v New Yorku.

Nadalje se tudi naproša vsakega posameznega sporočiti svoje mnenje glede petja ital. naravnost na radio postajo — Station WEAF, Rockefeller Center, New York, N. Y. ali na upravništvo dnevnika "Glas Naroda", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Anthony Svet,

SLOVENSKO SAMOSTOJNO BOLNIŠKO PODPORNO DRUŠTVO za Greater New York in okolico, ink.

Kdor izmed rojakov ali rojakin se ni član tega društva naj vpraša svojega prijatelja ali prijateljico ali pa enega izmed odborikov za natančna pojasnila. V nesreči se šele spozna, kaj pomeni biti član dobrega društva.

To društvo je sicer najmlajše, toda najočnejše bodisi v premoženju ali članstvu. Društvo je v tem kratkem času svojega obstanka izplačalo že skoro 11 tisoč bolniške in nad šest tisoč smrtnih podpore ter ima v blagajni skoro \$17.000,00

— ODBOR ZA LETO 1937 —
Predsednik: FRANK HOTKO 507 E. 72nd St., New York City
Podpredsed. Mrs. FANNY UMEK 588 Central Avenue, Brooklyn, N. Y.
Tajnik: JOSEPH POGACHNIK 589 Liberty Avenue, Williston Park, L. I.
Nadzorniki: I. VINCENT ZALOKAR 71-09 — 69th Street, Glendale, L. I.
II. LUDWIG BENEDEK 59-19 Madison Street, Ridgewood, L. I.
Blagajnik: ANTON KOSIRNIK 101-21 — 35th Road, Richmond Hill, L. I.
Zapiskar: FRANK MEKING 1655 Greene Avenue, Brooklyn, N. Y.
Arhivar: JOSEPH POGACHNIK
II. Mrs. MARY JUDEŽ 88-55 — 238th Street, Bellerose, L. I.
Društvo zbira vsako četrto soboto v svojih društvenih prostorih v American Slovenian Auditorium, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y.

Schumacker, Ont., Kan.

Oprostite mi, ker sem se nekoliko zakasnil z naročnino. Iz Kanade je malo novic, posebno pa iz tega mesta. Za delavce, ki so že precej časa tukaj, je še nekako, težko pa dobi delo tisti, ki pride iz starega kraja.

Na društvenem polju nas prekašajo ljudje drugih narodnosti, skoro bi rekel, da nas je v tujakšnji okolici kakšnih petsto Slovencev, ki pa v društvenem oziru ne moremo pokazati posebnega napredka. Dokler je poslovala tukaj katoliška Jednota, je bilo še nekako, slednjic nas je pa pustila, ker je imela najbrž izgubo z nami.

Čehoslovaki so dosti na boljem. Imajo namreč svoje podporno društvo, ki zelo lepo napreduje. Tudi jaz sem član iz za ustanovitve ter sem bil deležen že lepe podpore, ki sem bil bolan v bolnišnici. Društvo plačuje bolniško podporo, poleg tega pa še \$500 smrtnine.

Rojaki, vzdravimo se in ustanovimo nekaj svojega! Pre-

pričan sem, da nam bo list Glas Naroda odstopil nekaj prostora, če bomo začeli agitirati za novo društvo. Če se kdo ima za to stvar, naj piše uredništvu Glas Naroda, kjer mu bodo dali moje ime in naslov.

Naročnik.

Kane, Pa.

Priloženo pošiljam \$3.00 za nadaljnjo naročnino. Tukaj smo dobili prav lepo vreme, toda dosedaj je bilo toliko slabše. Odkar je bil Roosevelt vdrgnjen izvoljen za predsednika, gre z delom še precej dobro. Dosti naših rojakov je zaposlenih v gozdu. Kontraktorji jim plačajo od \$1.50 do \$1.75 od korda. Poleti bo dosti belenja, ker seka svoj gozd Johnsbury Co. Priporočam pa moram, da kdor hoče drva delati, mora v gozdu živeti. Iz mesta je predeleč.

Pozdrav!

Maljavce.

MATIJA POGORELC POROČA:

V New Parming (blizu Dulutha, Minn.) je v sanatoriju za bolno na pljučih umrl 54 letni rojak John Klun. Doma je bil iz ribniškega okraja. Zapustil je pet otrok. Spadal je k društvu Friderik Baraga, št. 9. KSKJ.

Pred meseci je prišel v Rochester, Minn., iskat zdravlja rojak Matevž Lavrič iz Murray, Utah. Rojak se je dobro popravil in se v kratkem vrne domov. Na Chisholmu ima brata Franka Lavriča.

Na Eveleth, Minn., je umrla 93 let stara rojakinja Marija Bambich. Tam je živela 32 let. Spadala je k Slovenski Ženski Zvezi in k društvu sv. Imena. Zapuščala tri otroke.

V bolnišnici v Duluth, Minn., je podlegel sušici 63 letni rojak Frank Dergane. Zapustil je več otrok.

V St. Mary's bolnišnici se nahaja že več časa rojak M. Mourin. Poškodovan se je pri delu v vladni službi. Zdravje se mu obrača na bolje.

Mesto Duluth vidno napreduje ter se na vseh krajih in koncih pozna, da je kriza ponehala. Gozdarji zopet prihajajo v mesto. Za časa krize je na stotine ljudi živelo v borihih barakah ob jezeru Superior. Po saloni se zopet začneja veselo vrvenje.

Občeznani rojak in veletrgovec David Perše je prodal svoje trgovine (vredne nad pol milijona dolarjev) ter ohranil le eno, katero bo podaril svojem sinu. Meseca aprila se bo pedal z družino v Evropo. Za ženo ima hčer znanega rojaka Staudoharja. Pred dvajsetimi leti je bil še navaden delavec in je delal za šest dolarjev na teden. Z leti si je pa prenesel živjo opomogel. Po povratku iz Evrope bo ostal v New Yorku ter odprl veliko trgovino evropskih produktov. Želim mu obilo sreče.

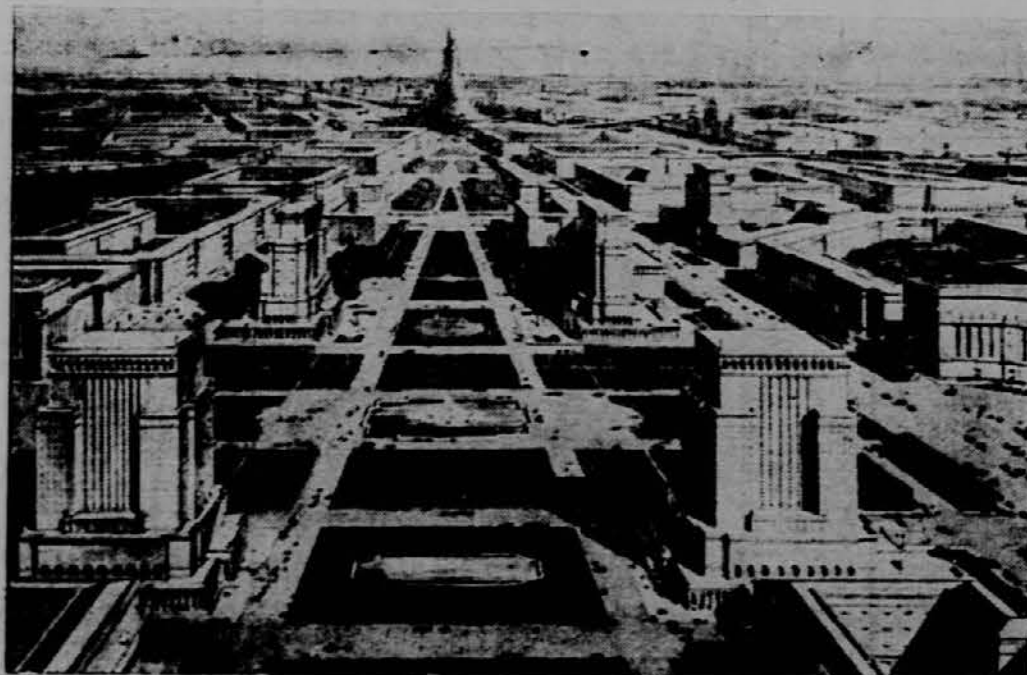
Na farmi v bližini Greany, Minn., je umrla po par dnevni bolezni rojakinja Kralj, podmače Matičkova iz Velikih Lašč. V Ameriki je bila 35 let. Poleg moža zapuščala že odrasle otroke.

Na Ely, Minn., je umrl John Majerle, doma nekje z Dojenjskega. Poleg soproge je zapustil tri sinove in tri hčere.

Tako gredo počasi, drug drugim. Sorodnikom izrekam moje iskreno sožalje.

Zima je nekoliko ponehala, in potovanje je od dne do dne bolj udobno. Hvala rojakom, ker mi gredo tako lepo na roko.

NOVA MOSKVA

Načrt sovjetskih arhitektov za moderniziranje glavnega mesta Sovjetske unije. Zgrajeni bodo široki bulevardi s parki. V sredi je velika Palača Sovjetov.

JUGO SLOVANSKA KAT. JEDNOTA

Je najboljša in najpopularnejša slovenska podporno organizacija v Ameriki. Računa nizke asencente in plačuje liberalne podpore za slučaj bolezni, nezgode ali smrti. Ima 185 podrejenih društev in šteje nad 20.000 članov v obeh oddelkih.

Za vzpostavitev novega društva zadostuje 8 oseb.

Premoženje Nad Dva Miljona Dolarjev

Pišite za pojasnila na

GLAVNI URAD J. S. K. J. :: :: ELY, MINNESOTA

Naznanilo in Zahvala

V globoki žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da se je dne 8. februarja zavešeno poslovila s tega sveta našina draga mama

Fanny Habjan roj. Ovca

Umrla je, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, v starosti 41 let. Rojena je bila v Domžalah, pokopani smo jo pa 12. februarja na pokopališču sv. Trojice.

V dolžnost si štejeva, da se iskreno zahvaliva vsem, ki so nama stali na strani ter naju tolažili v času najhujše žalosti; vsem, ki so prisli pokojnice krotit; ki so se udeležili pogreba ali so ji na kakšen drug način izkazali čast in spoštovanje.

Prisrčna hvala slovenskemu župniku Rev. Edwardu Gabrenji ter sledečim darovalcem vencev in rož:
Mr. in Mrs. V. Ovan; Mr. in Mrs. C. Kovach; Mr. in Mrs. J. Rudigay; Mr. in Mrs. H. Shier; Mr. in Mrs. M. Habjan; Mr. in Mrs. J. Habjan; Mrs. M. Patrick, Slovenian Indep. Sick and Benev. Society; Kraft Hat Co., Good Value Hat Co. in Hollywood Hat Co.

Hvala tudi vsem, ki so darovali za svete maše.

Ti pa, draga mama, počivaj v miru, in lahka naj Ti bo ameriška zemlja.

HČERKI ANICA in MICI v imenu ostalega sorodstva.

New York City, 24. februarja 1937.

**POUČNE KNJIGE
RAZNE POVESTI IN
ROMANI
PESMI IN POEZIJE**

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

: : ZEMLJEVIDI : :
MOLITVENIKI
: : I GRE : : :

ROMANI - SPISI - POVESTI

ANDREJ TERNOVC. (autor), reliefna karika-
tura iz minulosti 30

BEATIN DNEVNIK, spisala Luiza Pesjakova. —
164 strani. Cena 60

Poleg Pavline Pakove je Luiza Pesjakova
takorekoč edina ženska, ki se je koncem pre-
jšnjega stoletja udejstvovala v slovenski knji-
žarnosti. Njeni spisi razodevajo čutečo žen-
sko dušo.

BELE NOČI, MALI JUNAK, spisal F. M. Do-
stojevski. 152 strani. Cena 60

Kratke povesti iz življenjskega pisatelja. To so
prva književna dela slavnega ruskega ro-
manopisca.

DEKLE ELIZA, spisal Edmond de Concourt. 112
strani. Cena 40

Concourtova dela so polna fines in zanimi-
vosti, zlasti v risanju značajev, čijih neka-
teri so mojstrsko podani in ima človek med
branjem vtis, da posamezne osebe sedijo kraj
njega in kramljujejo z njim.

DON KIHOT, spisal Miguel Cervantes. 158 str.
Cena 75

To je klasično delo slavnega španskega pi-
satelja. To je satira na viteštvo, ki je še ved-
no hotelo ohraniti svoj ponos in veličino, pa
se ni zavedalo, da že umira. "Don Kihot"
spada med mojstrovine svetovne literature.

DVE SLIKI, spisal Ksaver Meško. 103 strani.
Cena 60

Dve strici enega naših najboljših pisateljev
vsebuje ta knjiga. "Njiva" in "Starka".
Obe sta mojstrsko izvršeni, kot jih more
završiti edino naš nečenočeti Meško.

FILOZOVSKA ZGODBA, spisal Alojzij Jirasek.
182 strani. Cena 60

Kdor ne pozna filozofskega življenja, naj pre-
čita ta roman. Ob čitanju se mu bo odprl po-
vsem nov svet, poln neslutnih dogodkov.

GLAD, spisal Kaut Hansun. 240 strani. Cena 90

Roman znanega norveškega pisatelja je svo-
jevrstno veleznalstvo in odkriva čisto novo
strani človeškega življenja.

GOSPODARICA SVETA. (Karl Figlon) 50

GOZDOVNIK, spisal Karl May. Dva zvezka.
208 in 136 strani. Cena 75

Spisal Karla Maya so znani našim starejšim
čitateljem. Marsikdo se spominja njegovih
romanov "V padisavni senci", "Vinotov",
"Žut" itd. Dejanje "Gozdovnika" se vr-
ta na nekoč divjem ameriškem zapadu.

GOMPAČI IN KOMURSAKI
Spisal Julij Zeyer. 154 strani. Cena 45

Pestre slike sanjavega življenja tiste sanja-
ve, bujne dežele, ki smo jo do nedavna po-
znali komaj po imenu. To je pesem ljubezni
in zvestobe.

GREŠNIK LENART, spisal Ivan Cankar. 114 str.
Cena 70

To je letalski roman, poln dejanja in najbolj
neverjetnih dogodivščin. Čitatelj doživlja za-
eno s pisateljem oziroma glavnim junakom
skoro neverjetne pustolovščine, ki se vrše v
v različnih višavah.

GUSAR V OBLAKIH, spisal Donald Keyhoe. —
129 strani. Cena 80

Naš izbrani pripovednik in poznavatelj na-
rave nudi čitatelju lepoto naših krajev in
zanimivosti iz življenja naših ljudi.

HUDO BREZNO in druge povesti, spisal Frane
Erjavce. 79 strani. Cena 35

Naš izbrani pripovednik in poznavatelj na-
rave nudi čitatelju lepoto naših krajev in
zanimivosti iz življenja naših ljudi.

IDIOT, spisal F. M. Dostojevski.
ŠTIRI KNJIGE. Cena 3.35

Krašen roman enega najboljših ruskih pi-
sateljev. Roman vsebuje nad tisoč strani.

IGRALEC, spisal F. M. Dostojevski. 265 strani.
Cena 75

Slavni ruski pisatelj je v tej povesti klasično
opisal igralsko strast. Igralec izgublja in do-
biva, poskuša na vse mogoče načine, spletkar-
ski, doživlja in pozablja, toda strast do
igranja ga nikdar ne mine.

JERNAČ ZMAGOVAČ, spisal H. Sienkiewicz.
123 strani. Cena 50

Jurčič ne potrebuje nikakega posebnega pri-
poročila. Jurčičeve knjige so napravnost
še čtivo za dolge zimске večere. Njegovi origi-
nali, dovipni krjavci, skrivnostna pojava
desetega brata in cela vrsta drugih njego-
vih nepozabnih obrazov bodo večno živeli.

JURČIČEVI ZBRANI SPISI
6. zv. Doktor Zober — Tugomer. Cena 1.—

Knjiga vsebuje poleg naslovne povesti zna-
nega poljskega pisatelja tudi povest "Med
plazovi". Obe sta zanimivi in vredni, da jih
človek čita.

JUTRI, spisal Andrej Strug. 85 strani. Cena
trdo vezane 75

Knjiga je posvečena onim, ki so bili bol
in pričakovanje... Posvečena je njihovemu ti-
hemu junastvu.

KAJ SI JE IZMISLIL DOKTOR OKS, spisal
Jules Verne. 65 strani. Cena 45

Menda ni bilo pisatelja na svetu, ki bi imel
tako živo domišljijo kot jo je imel Francez
Jules Verne. In kar je glavno, skoro vse nje-
gove napovedi so se vresničile. Pred dolgi
desetletji je napovedal letalo, submarin, po-
let v stratosfero itd.

KAZAKI, spisal L. N. Tolstoj. 308 strani. Cena
Edinole veliki Tolstoj je znal opisati življe-
nje tega napoldivnega plemena, ki je živel
in deloma še vedno živi svojevrstno življe-
nje na ruskih stepah. Napeta povest, polna
burnih dogodivščin od začetka do konca.

KAKO SEM SE JAZ LAKAL, spisal Jakob Ale-
šev. TRI knjige po 150, 180 in 114 strani.
Cena 1.50

Pisatelj nam v teh treh knjigah opisuje usodo
in življenje kmetijskega fanta, ki so ga stari-
ši poslali v šole, kjer se je vzdrževal z last-
nimi sredstvi ter zdaj lažje, zdaj težje, lezel
od šole do šole ter si slednjič pripril v življe-
njsko mesto, po katerem je stremel. Knjige so
pisane živahno. Ob čitanju se bo moral čita-
telj večkrat od srca nasmiejati.

KMEČKI PUNT, spisal Aug. Šenoa 75

Zgodovina našega kmeta je zgodovina nepre-
stanih bojev. Bojev s Turki in grščaki. —
"Zgodnji kmečki punt" je mojstersko opisal
slavni hrvaški pisatelj Šenoa. Krašen ro-
man bo sleherni z užitkom prečital.

LA BOHEME, spisal H. Murger. 402 str. Cena 90

Knjiga opisuje življenje umetnikov v Pari-
zu okoli polovice devetnajstega stoletja. —
Knjiga je svetovno znano delo.

LISTKI. (Ks. Meško), 144 strani 70

MALI LORD, spisal Frances Hodgson Bur-
nett. 193 strani. Cena 80

Globoko zasnovana povest o otroku, ki ga ne
odljudnega čudaka. Deček je plod ameriške
vzgoje, ki ne pozna ralič med bogatimi in
revščini, pač pa zna razlikovati le med dobrim
in slabim.

MALENKOSTI, spisal Ivan Albrecht. 120 strani.
Cena 30

Štiri zanimive črtice našega priznanega pi-
satelja.

MATERINA ŽRTEV. 240 strani. Cena 60

Zanimiva povest iz dalmatinskega življenja.

MILJONAR BREZ DENARJA, spisal C. Phil-
lips Oppenheim. 92 strani. Cena 75

Do skrajnosti napet roman iz moderne
življenja. Oppenheim je znal angleški ro-
manopisec poznan po celim svetu.

MED PADARJI IN ZDRAVNIKI
Spisal Janko Kač. 119 strani. Cena 60

MDM ŽIVLJENJA, spisal Ivan Cankar. 230 str.
Cena 80

MLADA LETA, (Jan. E. Brek), 188 str. 60

MOŽJE, spisal Emerson Hugh. 209 strani. Cena 1.50

Zanimivo delo, ki bo ugajalo vsakemu čita-
telju. Prevod prav nič ne zaostaja za origi-
nalom.

NADEŽNA NIKOLAJAVNA
Spisal V. M. Garšin. 112 strani. Cena 35

Junaki tega romana blodijo in tavajo skozi
temo življenja. Vzpenjajo se kvišku, a sredi
pota omagajo.

NAŠA VAS, spisal Anton Novačan. 224 strani. —
Cena 1.—

V zvezku je devet črtic povečini iz naše lepe
Štajerske. Pisatelj Novačan je nedesetletni
mojster v opisovanju značajev.

NAŠA LETA, spisal Milan Pogelj. 125 strani. —
Cena vez. 70 Broš. 50

Knjiga vsebuje dvanajst povesti pisatelja Po-
glja, ki je poznal dušo dolinskega kmeta
kot le malokdo.

NAŠI LJUDJE, spisal Alois Remec, 94 strani
Cena 40

Zanimiva povest iz časov, ko so bili Francozi
na Vipavskem.

NOVA EROTIKA, spisal Ivan KOZMAN. Trdo ve-
zana. 115 strani. Cena 70

Knjiga vsebuje "misli, ki so se rodile v člo-
veku v prvih letih svetovne vojne".

PESMI V PROZI, spisal Chas. Baudelaire. 112
strani. Cena 80

Verna slika pestrega velikomestnega živ-
ljenja in spominov nanj.

PINGVINSKI OTOK, spisal Anatole France. 282
strani. Cena 60

To je satira na francoske pretekle in seda-
nje razmere. V tej knjigi je slavn francos-
ki pisatelj najbolj drzen in brezobziren v
svoji zabavljalci.

PLAT ZVONA, spisal Leonid Andrejev. 131 str.
Cena 40

Poleg naslovne povesti slavnega ruskega pi-
satelja vsebuje knjiga še dve, navedeni "Mi-
sel v megli" in "Brezdno".

PISANE ZGODBE, spisal Janko Kač. 113 str. .. 60

"Med Padarji in Zdravniki" ter "Pisane
Zgodbe" je spisal naš poljudni pisatelj Kač,
ki se je posebno posvetil s svojim znane-
nim romanom "Grunt". Prva knjiga vsebu-
je 24, druga pa 18 kratkih in zanimivih po-
vesti.

POSLEDNJI DNEVI POMPEJA (2 zv.) 1.25

POPOTNIKI, spisal Milan Pogelj. 95 strani.
Cena 60

V tej knjigi je zbral znani slovenski pisatelj
Pogelj deset črtic iz našega domačega živ-
ljenja.

POVESTI IN SLIKE, spisal Ksaver Meško. —
79 strani. Cena 60

Knjiga vsebuje tri povesti našega priljublje-
nega pisatelja, mojstra v opisovanju. Nje-
gov slog je izrazit, njegove misli so globoke
in mehke. Posebno ženske so vnete za njego-
va dela.

PRAVICA KLADIVA, spisal Vladimir Levstik.
144 strani. Cena 50

Povest iz vojne dobe, k. se je v srčih vseh
naših razsodnih ljudi porajala misel na
edinstveno Jugoslavijo. Levstik je to klasi-
čno opisal. Z osvoboditvijo domovine uoseže
tudi povest svoj višek.

PRED NEVIHTO, spisal I. Turgenjev. 96 str.
Cena 35

Mojstersko delo slavnega ruskega pisatelja.

PRIHAJAČ, spisal Fr. Detela. 157 strani. Cena 60

Kakor vse Detelove povesti, je tudi ta vzeta
iz našega pristnega domačega življenja.

PRI STRICU, spisal Gangl. 111 strani 60

PRODANE DUŠE, spisal Joža Likovič. 160 str.
Cena 60

Kdor hoče vedeti, kaj počno fašisti z našim
ubogim ljudstvom na Krasu, naj prečita to
pretresljivo zgodbo.

PTICE SELIVKE, Rabindranat Tagore. Trda vez.
84 strani. Cena 75

Prgeovori, esej in misli slavnega indijske-
ga pisatelja.

RANJENA GRUDA
Spisal Ivan Albrecht. 103 strani. Cena 35

Posebno zanimanje vzbuja ta povest po svo-
ji aktualni vsebini, ki razmotirava neredne
moderne probleme in povesa v družnem de-
lu v vojno in povojno dobo.

RDEČA MEGLA, spisal Karl Figor. 192 strani.
Cena 70

V širokem stilu zasnovan avanturističen ro-
man znanega pisatelja, ki zna dejanje raz-
plesti s tako čudovito fineso, da mora čita-
telj nehoti z napetim pričakovanjem čitati
do konca.

ROMANTIČNE DUŠE, spisal Ivan Cankar 87
strani. Cena 60

SPISJE. Male povesti iz kmečkega življenja. —
67 strani. Cena 35

IMAMO V ZALOGI

BLAZNIKOVE

Pratike

za leto 1937

Cena 25c

s poštnino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

57

58

59

60

SLIKA DORIANA GRAYA. Spisal Oscar Wilde.
301 strani. Cena 1.20

To je eden najbolj značilnih spisov znane-
tega angleškega pisatelja. Roman je izredno
zanimiv po svojem stilu, po svoji fantastični
vsebini, po svoji globoki miselnosti in na-
petosti, ki veže bralca z nepremagljivo si-
lo nase.

SLIKE, spisal Ksaver Meško. 189 strani. Cena 60

Osem povesti, ki zaslužijo, da jih sleherni
prečita.

ŠTUDENT NAJ BO. — NAŠ VSARDANJJI
KRUI, spisal F. K. Finžgar. 80 strani. Cena 50

Naš mojsterski pripovednik nam nudi v teh
dveh svojih delih obilo duševnega užitka.

STRAHOTE VOJNE, spisal Bertha pl. Suttner.
223 strani. Cena 50

To je ena najslavnejših knjig, ki imajo na-
men vzbuditi v človeku stud do vojne. Poša-
stni prizori so opisani točno in natančno.
Vsaka mati bi morala čitati to knjigo, kajti
to je izpoved žene in matere, ki je izgubi-
la na bojišču svoje najdražje.

TATIČ, spisal Franco Bevk. Trda vez. 86 str.
Cena 70

Naš izbrani primorski pisatelj nam daje v tej
knjigi dve povesti, ki jih je posvetil svoji
materi.

TARZANOV SIN. Vezano. 301 strani 1.20

TUNEL, spisal Bernhard Kellermann. 295 str.
Cena 1.20

Globoko pod zemljo trtajo orjaški stroji (tu-
nel med Evropo in Ameriko. Cele armade de-
lavec se zarijajo vedno globlje v osrčje
zemlje. Sredi dela zaloti graditelje strahovi-
ta katastrofa, katere žrtev je na tisoče in
tisoče delavcev. Toda železna volja inženirja
Allana ne odneha, dokler ne stoji med Evro-
po in Ameriko globoko pod oceanom prvi
vlak.

VEČERNA PISMA, spisal Marija Kmetova.
Trda vez. 51 strani. Cena 75

Knjiga vsebuje petnajst pism, ki jih pre-
vaja iskreno občute. Pisma govorijo o sa-
njah ženskega srca, o ljubezni, o sorodni
dušah.

VERNE DUŠE V VICAH
Spisal Prosper Merimee. 80 strani. Cena 30

Eden najboljših spisov francoskega mojstra.
vzeta iz našega kmetijskega življenja.

V KREMPLJIH INKVICIJE, spisal Michel
Zevaco. 461 strani. Cena 1.30

To je mojstersko delo v svetovni literaturi
s nešteti zapletljivi in nasličen vsebino,
da bo navezalo vsakega čitatelja, ki ga vz-
ame v roko.

V GORSKEM ZAMOTJU, spisal Anton Koder.
130 strani. Cena 40

Zanimiva povest iz prejšnjega stoletja.

VERTNAR, spisal Rabindranat Tagore. 105 str.
Trdo vez. 75 Mehko vez. 60

V knjigi je vsebovana globoka miselna mo-
drost in srčna plemenitost najslavnejšega in-
dijskega pisatelja.

VOJNIMIR, spisal Josip Ogrinec. 78 str. Cena 35

Zanimiva povest iz časov prekrševanja ko-
roških Slovencev.

V ROBSTVU, spisal Ivan Matičič. 255 strani.
Trda vez. Cena 1.25

Ivan Matičič je eden tistih redkih naših
ljudi, ki ne pozna samo vojne in njenih gro-
zot ter posledic, ampak zna tudi vse pre-
trestljivo opisati.

ZABAVNA KNJIŽNICA. 122 strani. Cena 75

Zvezek vsebuje povesti Milčinskega, Premka
in Laha. Posebno pretresljiv je spis Mič-
skega "Mladih zanikarjev iz naših življenj-
pisli".

ZADNJA KMEČKA VOJSKA. Spisal A. Šenoa.
poslovenil L. J. za ljudsko knjižnico, obsega
378 strani, in je jako zanimivo pisana povest
Cena 75

ZAPISKI IZ MRTVEGA DOMA. Spisal Dostojev-
jevski. I. DEL 260 strani, II. DEL 212 str. 2.—

Veliki Dostojevski je podal v tem svetov-
noznanim romanu sliko življenja ruskih je-
tnikov takozvanih katorgah, utrjenih jetni-
ških taborih v Sibiriji.

ZLOČIN IN KAZEN, spisal F. M. Dostojevski.
DVA ZVEZKA. Skupaj 605 strani. Cena 1.25

Najslavnejše delo slavnega ruskega misleca.
Nič ne tako opisl duševnosti zločinca kot
ga je opisal v tem romanu Dostojevski.

ZGODBE NAPOLEONOVEGA HUZARJA, spisal
Conan Doyle. 382 strani. Trda vez. Cena 80

Čitatelj se mora do solz nasmiejati, ko čita
poglavja: Kako je izgubil Napoleonov husar
uh; Kako je zavzel Saragoso; Kako je u-
bil "brata"; Kako ga je budič skušal, itd.

ZBRANI SPISI, 348 strani. (II. zvezek). Cena 2.50

V tem zvezku so zbrani spisi našega prvo-
vrstnega pisatelja Maslja-Podlimbarskega,
ki je pogledal v široki svet ter deloval za
zdrženje ne samo Jugoslovancev, pač na Slo-
vanov v splošno.

ZMAJ IZ BOSNE, spisal Jos. Ev. Tomič. 229
strani. Cena 75

Roman iz krvave bosanske zgodovine. Boji s
Turki; skoro neverjetne dogodivščine; teme-
ljit opis najbolj krvave dobe Bosancev.

ZGODBE ZDRAVNIKA MUZNIKA, spisal Ivan
Pregelj. 98 strani. Cena 70

Pregelj je eden najboljših slovenskih pi-
sateljev. Ta zgodovinska povest prav nič ne
zaostaja za njegovimi drugimi deli. Pregelj
je globok, navzile temu pa lahko razumljiv
tudi preprostem čitatelju.

ZNAMENJE ŠTIRIH, spisal Conan Doyle. 141
strani. Cena 60

Najboljše delo ustvaritelja modernega de-
tektivskega romana, v katerem Conan Sher-
lock Holmes glavno vlogo.

Zbirka ZANIMIVIH POVESTI

PRIMERNIH ZA ODRASLE IN MLADINO. — VSE-

BINA JE RAZNOVRSTNA: ZGODOVINSKA, ZA-
BAVNA, POUČNA. — VEČINA KNJIG OPREMLJE-
NA Z LEPIH SLIKAMI

ANDERSONOVE PRIPOVEDKE

111 strani. Cena 35

ANDREJ HOFER 50e

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ECIJA PETROVIČ:

NE VEM. . .

Niti ne vem, kako je bilo, se mi je kakor v megli.

Vem samo, kako smo nekega ne sedeli pri mizi. Kako je vzel med kolena in mi otisnil v pest janje rebro. In os kruha. Mati se je smukala k ognjišču, pripravljala je, da je nosila na mizo. Bila je malo oblečena z zavihanimi ročavi, razgaljena in razkušana. In kakor komaj mrita.

Skozi odprta vrata se je čelo sonce in iztikalo tam po polici. Iz veže se je slišalo kodkanje koklje. Tako, preganano. Odnemod je dišala slana.

— Tudi ti greš torej danes Milčevim? — se je oglašila na, kakor zamišljena v delo. — E! — Danes! — je pritril oče brezbrizno naravnost. — Ali se boš tam dolgo zadržal? — je nadaljevala mati. — Ne vem. — Morda uro, dve!

Mati je za trenutek umolknila, potem je še nekoliko postala okoli ognjišča in sedla. In začela jesti. Po malem, toda zagrlo. In kakor da ne ve, česa bi se prej lotila. Potem pa, kakor da se zbira, se obrne proti meni in me toplo, milo pominja:

— Ne počofaj si srajčice!
— Ne bom!
— Moraš biti čist. — je po em dodala. — In nase glej!
— Bom!

— In če boš priden, te bo vzelo oče s seboj k Milčevim!
V meni je poskočilo srce. Pri sem oče na očeta, kakor in ga prosim.

— Ne! Danes ne! — se je ornil.

— No, pa bi ga le mogel vzeti! Da se mi ne bi tukaj smukal. Mnogo dela imam.

— Vem. Toda danes ne. . . Rajši v nedeljo v cerkev. Če bog da. Ljubkujoče me je po božal s svojo široko dlanjo po glavi.

In ob zatonu sem, sedeč na pragu, gledal, kako se oče vedno bolj izgublja in izginja tja za bueze. Daleč.

— Šel sem v hišo. Sedel ob ognjišču in začel delati iz trsak luščico.

Ona — mama — je še par krat prehodila hišo in stopila v sobo.

Zaton se je nižal. In postajal nekako svetlejši. Toplejši. Odnemod se je oglašil cvrček.

Še malo in mama je stopila iz sobe. Uravnana, opravičena. V novem telovniku. In preobuta. Počesana. In nekako vsa svetla. Bela. Kakor bi šla v cerkev.

Priskočil sem k nji. O! veselja.

— Kam greš mama?
— Nikamor, sinko! Oblekla sem se! Kar tako. Da imaš lepo mamo.

— Mama! — sem zajecjal od veselja.

— Kar igray se, kar igray — in prišla me je za roko in me posadila ob ognjišču.

Začela je hoditi po hiši. Sem tam. Zvijala se je v pasu. Po pravljala si lase, telovnik. In vse to urno brez prestanka. Potem je stopila med odprta vrata in začela gledati doli po poti, ki pelje v dolino.

Potem pa se je nemešoma stresla. Kakor zadeta. Ujeta. Naglo je prišla k meni in me livgnila na rame.

— Pojdi sinko! Pojdi v sobo. Pa se ulezi. In spančaj. Glej, mrak. Mamica tvoja te bo lepo pokrila. In odnesla me bo v sobo.

Jaz pod odejo. V postelji. V sobi še dovolj vidno. Skozi odprto okence valovi sem v sobo hladni dih. Iz sadovnjaka kakor da šelosti listje. Ali se mi samo dozdeva. Nekje daleč, zelo daleč, se je oglašil čuk. Še malo in — oglašja se drugi.

Tam ob ognjišču koraki. Vem. Mati je to. Morebiti je prišel tudi oče. Ne vem.

V nedeljo pojde z menoj v cerkev. Prijel me bo za roko. Mogoče me bo do cerkvenega pota celo nesel. Potem, cerkvena ograda. Pa lipa. Kosata, senčena. . . . Potem mi, otroci, Jovica tete Julke. In Jurček. In Mladen strica Gavra. Potem, on. . . . Stovica Jelič. Fant. Višek, raven. Vitek in raven kakor mlad bor. In močan. S takimi črnimi brčicami. Prijel me bo za prednji del srajce in me dvigal visoko nad seboj. Nekajkrat. Kakor bi dvigal slamo. In prašal me bo, kakor vedno:

— Kaj dela mama? — In potem zvonovi. Pa cerkev. Pa

stara ikona matere božje. In duh kadila.

Nenadno sem se premaknil. Trenil. Tako, v snu. In tedaj sem spoznal, da je okoli mene komaj prodrla tema. In tišina. Mučna tišina. In kako sem sam. Kako ni očeta. In kako je odšel. Pa matere ni ter kako je ona odšla. In kakor da se nikoli več ne vrne.

Nekaj se mi je zataknilo poglu. Strah, trepet, groza. In na mrah sem skočil, zvalil se s postelje, kakor iz sebe, se dotipal vrat, jih odprl in zakričal:

— Mama! Mama!

In začel sem jokati, jokati. In kakor v megli, skozi solze, sem videl, kako je tanjšaj, iz druge sobe, preko ognjišča kakor brez duše priletela mama. Nekako razkušana, z odpetim telovnikom. V obraz rdeča. Omahujoča. . . . Skoro grda.

In kakor prestrašena je prišla k meni, me pritegnila k sebi, me dvigala, sedla na stol ob ognjišču, me posadila na krilo in me začela ljubkovati, tolažiti. . . .

Medtem, ko sem na licu lašeh čutil njeno toplo, mehko roko, je nenadno prišel iz tiste sobe tudi — on. Stevica, Stevica Jelič. Mrk in jezen. Trenotek se je ustavil, potem pa si je pokrtil s čepico razmršene lase, in šel mirno brez besed ven.

In nekoliko pozneje sem pritekel radostno, ves iz sebe, k očetu, ki se je pojavil pri hišnih vratih.

— Oče! — sem zaklical, kakor bi mu nesel srečo. — Stevica, — Stevica je bil tu!

— Kakšen Stevica, sinko?

— Oni Jeličev! — se je oglašila mama s težkim glasom in žalosti polnim glasom — siromak.

— Kaj je hotel?

— No, glej. . . . Prišel je k nam. . . . K meni.

— Kaj?

— Nesrečen je, veš. . . .

— Pa zakaj?

— E, ona nesrečna Smilja Pejičeva. Zmesala mu je glavo, vidiš. . . . Pravi, da brez nje ne more. . . . Hoče se ubiti, to je.

— Pa?

— Pa priteče, vidiš k meni. Prosi in roti me, da bi šla k njej in da ji pa povem. On pravi, da ne more. Joče človek. . . . Solza mu kapa za solzo.

— Ali pojdeš k njej?

— Seveda pojdem. Vidiš pravkar sem se pripravila. Oblekla. Moram! Žal mi je človeka.

Kako si dobra! In kako zlato srce imaš!

In oče je šel počasi, kakor bi stopal k sveti podobici in jo je toplo, dolgo poljubil na čelo.

— Ali pojdeš k njej?

— Seveda pojdem. Vidiš pravkar sem se pripravila. Oblekla. Moram! Žal mi je človeka.

Kako si dobra! In kako zlato srce imaš!

In oče je šel počasi, kakor bi stopal k sveti podobici in jo je toplo, dolgo poljubil na čelo.

— Ali pojdeš k njej?

— Seveda pojdem. Vidiš pravkar sem se pripravila. Oblekla. Moram! Žal mi je človeka.

Kako si dobra! In kako zlato srce imaš!

In oče je šel počasi, kakor bi stopal k sveti podobici in jo je toplo, dolgo poljubil na čelo.

— Ali pojdeš k njej?

— Seveda pojdem. Vidiš pravkar sem se pripravila. Oblekla. Moram! Žal mi je človeka.

Kako si dobra! In kako zlato srce imaš!

In oče je šel počasi, kakor bi stopal k sveti podobici in jo je toplo, dolgo poljubil na čelo.

— Ali pojdeš k njej?

— Seveda pojdem. Vidiš pravkar sem se pripravila. Oblekla. Moram! Žal mi je človeka.

Kako si dobra! In kako zlato srce imaš!

In oče je šel počasi, kakor bi stopal k sveti podobici in jo je toplo, dolgo poljubil na čelo.

— Ali pojdeš k njej?

— Seveda pojdem. Vidiš pravkar sem se pripravila. Oblekla. Moram! Žal mi je človeka.

Kako si dobra! In kako zlato srce imaš!

In oče je šel počasi, kakor bi stopal k sveti podobici in jo je toplo, dolgo poljubil na čelo.

— Ali pojdeš k njej?

— Seveda pojdem. Vidiš pravkar sem se pripravila. Oblekla. Moram! Žal mi je človeka.

Kako si dobra! In kako zlato srce imaš!

In oče je šel počasi, kakor bi stopal k sveti podobici in jo je toplo, dolgo poljubil na čelo.

— Ali pojdeš k njej?

— Seveda pojdem. Vidiš pravkar sem se pripravila. Oblekla. Moram! Žal mi je človeka.

Kako si dobra! In kako zlato srce imaš!

In oče je šel počasi, kakor bi stopal k sveti podobici in jo je toplo, dolgo poljubil na čelo.

— Ali pojdeš k njej?

VEDNO JE PRILIKA . . . POSKUSAJE TRINERJEVO ANGELICO!

Nihče ne more reči, kdaj se pojavijo v človeku nepoznane sile in kdaj je na višku svojih sposobnosti. Včasih se to pripeči v tridesetem, včasih v štiridesetem letu, toda vedno je prilika, če se moški ali ženska zaima za življenje. Trinerjeva Angelica tonika je zdravilo, ki utegne biti zelo važno za razvoj takih skritih energij. Prebavne organe pripravi k delu, oživi živce, zajame zdravo spanje, in ko se prebudi zjutraj, se čuti sposobnega za delo ter lahko premaguje vse ovire. Stavine Trinerjeve Angelice (angelica korenična, druga zdravilna želišča in kalifornijsko vino) spadajo izključno v kraljestvo želišč. Pri vseh lekarnarjih ali prodajalcih zdravil. Če hočete dobiti brezplačni vzorec, pošljite kupon: Jos. Triner Corp., 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Dept. B. Prosim, pošljite mi brezplačen vzorec Trinerjeve Angelice
Ime
Naslov
Mesto, država

Naši v Ameriki

BOJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA DOPISNIKI SPOROČE SLOVENSKE NOVIČKE IZ NASELBINE.

Ko se je pretekli petek večer vračal v Clevelandu dobro poznani pionir John Tomšič od dela iz tovarne Royal Brass Mfg. Co., ga je zadela težka nesreča, kateri je kmalu potem podlegel. Na Superior Ave., in 47. cesti, kjer je nameraval iti preko ulice, ga je podrl dirjač avtomobil. Ranjki je bil doma iz vasi Mala Illova pri Dobrenopolju. Po domače je bil znan kot "Stentov." Star je bil 59 let. V Ameriko je dospel kot mladenič pri osemnajstih letih. Najprvo je delal v Pueblo, Colo.

V Renick, W. Va., je umrl Albert Malnar, star 29 let in 7 mesecev. Zapustil je očeta, mater in tri sestre. Družini Malnar izrekamo iskreno sožalje.

Jakob Laurič v Pittsburghu je dobil iz vasi Loka, fara Pečina pri Novem mestu žalostno vest, da mu je umrl tam oče Anton Laurič v visoki starosti 99 let. Poleg omenjenega zapuščila še enega sina in hčer v starem kraju.

V Freeport, Pa., je umrl dne 16. februarja Franc Erjavce. Rojen je bil leta 1836 v vasi Velike Vodenice pri Kostanjevici na Dolenjskem. V Ameriko je prišel leta 1891. Zapustil je zalujočo soprogo, dva sinova, pet hčera in enajst vnukov.

V soboto večer je bil v Clevelandu ubit mladenič Frank Pangere, star 21 let. Zadet je bil od dveh avtomobilov. Prvi avtomobil je zadel mladega fanta in ga vrzel na pot drugega avtomobila, ki ga je povozil. Ta drugi avto je po nesreči dirjal kar naprej, ne da bi se zmenil za žrtev. Potem so resnega mladeniča položili na avtomobil, ki ga je prvi zadel in ga odpeljali v Glenville bolnišnico, toda ob prihodu tja je bil Pangere že mrtev. Pangere se je mudil v soboto večer na obisku pri svoji zaročenki Jean Kokal, s katero se je šele pred par tedni zaročil. Miss Kokal ni videla nesreče, toda ko je zvedela o dogodku, se je podala v bolnišnico, kjer je omedlela.

Naročite se na "Glas Naroda" največji slovenski tiskovnik. Zdrženih držav.

L. Ganghofer:
Grad Hubertus

:: Roman ::

105

"Z mladim gos-podom bi morala biti pa že nekoliko bolj prijazna," je dejal Bruckner. — "Tako dober je bil z nami. Ti si se pa obnašala, kakor bi bila vesela, da se je končno umaknil iz hiše."

"Vesela?" Dve solzi sta ji spolzeli po licu. "Te besede ne poznam več. Lorenc. In kar morava nositi mirva oba, bova opravila lažje sama kot pred tujimi očmi!" Stopila je v hišo. S ceste se je čul ropot voza.

Ko je vozil koleselj mimo Zaumerjeve hiše, se je iz gornjega okenca, ki ga je obraščala večna brajda, začul vesel glas. Gospoška Lizika je predstavlja tam svoje parfumske stekleničke in pela:

Jaz te ljubim tako,
kakor veje drevo,
kakor zvezde nebo
jaz te ljubim zvesto.

Brenčaje jodler predse, je dvignila stekleničko proti soncu. Potem je segla po drugi in pela naprej:

O fantič, sladko
mi obljubljaš znaš,
a ko se obrneš,
že drugo imaš!

Kitici nista bili iz ene pesmi, toda za Liziko sta šli po istem napevu.

21. POGlavJE

Novica, da je grof Egge Horneggerjevega Franceta spodil je šla v vasi od hiše do hiše. Schipper je poskrbel, da stvar ni ostala prikrita. In ker ljudje niso vedeli za vzrok, so si bili glave v vprašanju, kaj neki je mogel Francet zagrešiti, da ga je doletela tako huda kazen. Ob istem času se je pa raznesla tudi vest, da je brez sledu izgubil bogat kmetijski sin, Muehlta-lerjev Joža iz Bernbichla, vasi ne daleč tam od jezera. In tako so ta dva dogodka spravili v tajnostno zvezo. Vedeli so, da je Joža "hodil". Soseda je prišepetnila drugi čez plot: — Horneggerjev Francec je bil z Muehlta-lerjevim Jožo zgovorjen. Grof Egge je za to zvedel. Francec je moral povežati svojo culo, Jožo je pa vzela noč, ali — pri tem "ali" je umolknila in poškilila proti goram.

Te skrivne govorice so se razširile še bolj, ko je predpoludne pryega septembra prišel v vasi

star, belobradat kmet in čudno plašno spraševal po Horneggerjevem domu.

Zaskrbljene oči upirajoč v tla je šel starec čez travnike. Vrata pri lovčevi koči so bila zaplenjena. Šele po daljšem trkanju mu je Horneggerica odprla. Imela je objokane oči in je nezaupljivo merila z njimi kmeta, ki ga ni poznala.

Tudi starec se je boječe oziral vanjo. "Govoril bi rad nekaj malega z gospodom lovecem. Ali je doma?"

"Ne!" se je vznemirila Horneggerica. "Kaj mi hočete?"

Zvedujoče je pogledal starec ženski v obraz, kakor bi hotel opazovati vtis svojih besed. — "Jaz sem Muehlta-ler iz Bernbichla."

"Tako?"

"Ali se niste nikoli čuli mojega imena?"

"Ne!"

"In vaš sin ni prav nikoli govoril z vami o mojem?"

"Ne! Nikoli! In našega ni doma. Zbogom!" Horneggerica je hotela zapreti vrata, toda starec je postavil nogo čez prag. "Žena! Pustite me da besede. Poglejte me v moji skrbi!"

Solze so se mu ustile po razbrzdanih licu.

"Marija in Jožef, človek, kaj vam je?" je vprašala Horneggerica prestrašeno in potegnila stara v vežo. Majaje za glavo je zaklenila vrata, pogledala v skrbni gori po stopnicah in stopila pred Muehlta-lerjem v izbo.

Tu sta sedela skoro uro dolgo. In ko je kmet zapuščal hišo, ga je spremlila Horneggerica do vrtnih ograje. Roke so se ji tresle, v obraz je bila čisto bela. Muehlta-ler je pogledal in vzdihnil. "Zdaj ste mi zamerili, ali ne? Toda to mi je prišlo na nogo, kaj govorijo ljudje tod pod Jezerom, sem si mislil. Odpravi se na pot, morda kaj zveš o svojem fantu. Ne smete biti nane hudi!"

Horneggerica je odkimala. "Vam ne morem zameriti. Toda ljudje! Dvajset let vedo, kakšen je moj Francec, in zdaj, zdaj hodijo po njem z nakovanimi škornji in verjamejo, da bi se mogel pajdašiti!" Umolknila je.

Muehlta-ler je povesil glavo. "Nič se ne umi-kajte. Ne morem tajiti, moj fant ni bil med najboljšimi. Venomer sem ga moral oštevati. A rad sem ga vendar imel! Bil je moj edini! In kaj takega zadene trdo, logarica. No, ne zamerite! Bom iskal pač naprej."

DALJE PRIDE

1937

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLEDAR

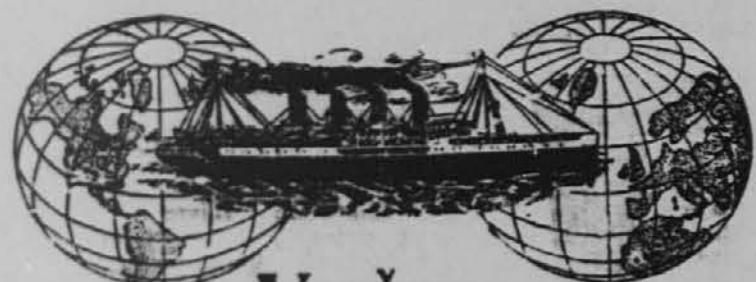
160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA
IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA

50 CENTOV

Naročite ga danes.

Slovenic Publishing Company

New York, N. Y. 216 West 18th Street

Važno
za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je počen v vseh starih. Vred naše dolgoletne skušnje vam zanesemo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. To se za-uzne obrnite na nas za vsa pojasnila.

MI predstavljamo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potni liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavlani naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljanje vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)

216 West 18th Street

New York, N. Y.

UPRAVA "Glasa Naroda"

TAKO SAMA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. M.

===== (3) =====

Nato prižge luči v vseh sobah. Popolnoma tujo se počuti v njih. In mraz je in tako čudno. Prah leži po pohištvi in neprijeten dah napolnjuje vse prostore. Plaho išče njen pogled divan, pred katerim je našla svojo mater bežno. Zdi se ji, kot bi ti po sobah vse tiho šumelo. V strahu se strese, ko ji zopet pride vse tako živo v spomin.

"Mati, ljuba mati, zakaj si že zapustila svojo Helgo?" zaleti.

Nato se obleče, gorka halja zakrije njeno tresoč se telo. Tukaj pa so sedaj še pisma, katerih se je dosedaj izogibala, kot nekaj sovražnega. Toda enkrat jih je treba odpreti.

Večinoma so bila še sožalja, ki so ji znova privabila v oči solze pri spominu na bridko izgubo; potem pa so tudi trgovske zadeve in skoro vse neprijetne, zlasti računi s pripombo: "Prosimo za poravnavo."

Ali njena obleka z jopičem, ki jo ji je dala mati spomlad res še ni bila plačana, ravno tako športna in niti ne kopalna obleka? Zakaj ji je mati vse to zamočala? Zakaj je vendar takoj kupila, kadar je Helga samo rekla: "To je lepo, to bi rada imela," ako potem ni plačala?

In nato še račun za lopar za tennis in ducat žog! Kako je mogla mati...

Da bi odprla zadnje pismo, nima več poguma. Po tolikih neprijetnostih ji to pismo ni moglo prinesiti kaj dobrega.

Nepoznana moška pisava zadene njene oči; nenavaden strah jo obide. Toda ta strah je treba premagati; in slednjič odpre pismo.

O, pismo je od gospodarja, stavbenika Bonitza, ki jo uljudno spomni, da s prvim oktobrom zapade polletna najemnina za stanovanje. V pismu pravi, da je to v svoji veliki žalosti mogoče prezreti, da pa mora danes sedmega oktobra prositi za plačilo. Prosi jo, da se takoj zgodi, ko se vrne, tedaj si bo vzel prostost, da se pri njej oglasi, kajti do sedaj je bil že dvakrat zamuja. Ob tej priložnosti bo prejel najemnino, poleg tega pa hoče z njo govoriti še o nekaterih drugih zadevah.

Četudi je bilo pismo zelo uljudno, Helga zopet obide strah kot tedaj, ko je stopila v svoje stanovanje. Da, stanovanje je bilo treba plačati. Toda za to je dosedaj skrbela mati. Helga se za take stvari ni brigala. Kot vesel pisan metulj je letela skozi dan; veselo in brezskrbno je uživala vsako uro.

Sedaj pa so prišla nad njo vsa taka vprašanja. Koliko neprijetnosti bo še imela! O, zakaj jo je mati tako naglo zapustila! In poleg žalosti po ljubljani pokojnici je tudi narasel strah pred zahtevami življenja, ki so jo sedaj čakale in katerih jo je znala mati tako skrbno olajševati.

Ker je nocoj že prepozno, je hotela prihodnji dan pogledati, kje je imela mati denar in hranilno knjižico, da bo mogla dobiti potrebne vsote, kajti vse je bilo treba takoj plačati.

Naglo se odloči, da gre spat; pa se zboji. O, ko bi le mogla prespati vse skrbi! Misli ji plahutajo kot plahi ptiči po glavi in je ne puste v miru. Šele proti jutru zapade v nemiren spanec, v katerem jo zmoti zvonjenje pismošose. Naglo skoči s postelje in se ogreje s haljo.

"Zopet računi, opomini," si misli.

Ali naj bi šla še enkrat v posteljo? Saj je bilo še popolnoma temno. Kot siva rjuha visi gosta megla pred oknom. In mirno je v stanovanju. In nobene gorke vode, ki jo ji je mati vsako jutro pripravila za kopanje. Komaj se je nekoliko razumela na plinsko peč v kopalni sobi. In odpreti je bilo treba centralno kurjavo. O, sedaj pa še zajtrk — ni kruha, ni mleka pred vrati. Vse to bo morala še naročiti.

V omari je še nekaj kakao in nekaj keksov. Toda kako z vodo ni tako dober kot z mlekom.

Brez vsakega teka zajtrkuje v kuhinji.

Nato pa je morala najprej urediti denarne zadeve.

V pisalni mizi slednjič najde nekaj dosluženih denarnic in eno denarnico z bankovcem za dvajset mark. In v prazni skatuli za cigarete najde ključ do druge skatule, ki jo počasi in obotavljaje odpre.

V velikem ovitku so listine njenega očeta, ki je padel v vojni, tako tudi krstni listi starišev, Helgin krstni list in še več drugih važnih listin. V drugem ovitku, ki je bil označen z "pokojninski denar", so bili trije bankovci po sto mark in dva bankovca po petdeset mark ter dve hranilni knjižici. Naglo sešete obe vlogi — niti tisoč mark. To vendar ne more biti njeno celo premoženje! Nekje mora biti še kaj več! Toda vse iskanje je zaman. Drugače pa je bilo vse v najlepšem red; vsaka stvar v svojem posebnem ovitku. V posebnem ovitku najde pet ali šest trgovskih pisem. Ko jih pogleda, najde samo neplačane račune.

Mati!

Leseno mizna roka jo zagradi in ji stisne grlo, da more še komaj dihati; mati ji ni ničesar zapustila — samo dolgove. Revna, beraška revna je!

To, kar je našla, bo komaj zadostovalo, da poplača dolgove in njej ne bo nič ostalo. Toda za življenje je potrebovala denar. Morala je jesti, piti, plačati stanovanje, se oblačiti — toda s čim, če ni bilo ničesar?

Nikdar ni vprašala: "Mati, od kod jemljete denar?"

Kadar je povedala kako želja, ji je že bila izpolnjena; veselo in brez misli je živela in se za jutri ni brigala. Kvečjemu je bila njena skrb, ako bo dr. Brauer z njo zopet igral tennis, ker je bilo z njim tako lahko igrati, in če ne bo deževalo, ali pa če si naj zvečer za gledališče obleče črno obleko z gumbi iz slonove kosti in dolgo veržico iz slonove kosti, ker bo po predstavi prav gotovo šli k "Štirim letnim časom."

To so bile do sedaj njene največje skrbi.

In sedaj? Sedaj ne ve, s čim naj bi si kupila kos kruha.

Kot velika, gladka stena, ki je ni mogoče preskočiti, stoji pred njo in v obupu si želi, da bi umrla.

Kaj naj stori?

Za svet mora vprašati stariše svojih prijateljev barona Friessena in njegovo ženo, ker sta ji bila takoj zelo naklonjena in sta jo povabila.

(Dalje prihodnjik.)

"Že 11 let se veselim Luckies"

piše Ezio Pinza, bas

Metropolitan Opere

"Ko pišem to, sem v oblačilnici Metropolitan Opere. Ravno sem završil uspešno predstavo 'Le Coq d'Or'. In Lucky Strike, ki jo kadim v tem trenutku, je ena izmed nagrad zmage! Ali me kaj skrbi, da bi kaja škodila mojemu grlu po moji naporni predstavi? Popolnoma nič. Kajti spoznal sem, da se lahka kaja prilega mojemu okusu in mojemu grlu. Enajst let sem se veselil Luckies v tej deželi in celo v moji rodni Italiji."

Ezio Pinza

SLAVNI ZVEZDNIK
METROPOLITAN OPERA COMPANY

NAJFINEJŠI TOBAK—
"SMETANA PRIDELKA"

Neodvisen pregled je bil pred kratkim storjen med profesionalnimi moškimi in ženskami — odvetniki, zdravniki, predavatelji, znanstveniki itd. Izmed onih, ki so rekli, da kade cigarete, jih je več kot 87% ugotovilo, da imajo osebno rajši lahko kajo.

Mr. Pinza odobrava modrost te prednosti in istotako tudi drugi vodilni umetniki radia, odra, filma in opere. Njihovi glasovi so njihovo bogastvo. Zato jih toliko kadi Luckies. Tudi Vi imate lahko zaščito grla od Luckies — lahke kaje, proste gotovih rezkih dražljivcev, odstranjenih z izključnim procesom "It's Toasted". Luckies so prijazne grlu!

Lahka Kaja

"It's Toasted"—Zaščita Vašega Grla

PROTI DRAŽENJU—PROTI KAŠLJU

V PODMORNICI NA SEVERNI TEČAJ.

Znano je, da je pred tremi leti odplul na Severni tečaj podmorski čoln, v katerem se je takrat vozil Američan Herbert Wilkins. Takrat se tista vožnja v podmornici ni posrečila in morskod je mislil, da se take vožnje bogati Amerikane ne bo več lotil. Sedaj pa poročajo, da si je Wilkins preskrbel novo podmornico, ki jo je imenoval "Nautilus II."

Ta nova podmornica, ki je zgrajena nalašč za ta namen, da bi ponela Wilkinsa in njegovo družbo na Severni tečaj, je veljala v veliko vsoto denarja. Pravijo, da so Wilkinsu pomagali to podmornico nahajati razni človekoljubni ljudje in ustanove, katere podpirajo znanstvene namene. Zlasti sta mnogo prispevali dve znanstveni ameriški društvi, katerima dvema se mora Wilkins zahvaliti, da bo kmalu pod morjem romal na Severni tečaj.

Wilkins sam pa priznava, da je njegov namen ne le znanstveni, ampak tudi športni. Da je stvar v precejšnji meri športna, je najboljši dokaz to, da bo Wilkins vzel s seboj na to potovanje svojo ženo, ki je znana filmska igralka Bennett. Sam je s ponosom dejal časopisnim poročevalcem: "Če se nam posreči priti na cilj, bo moja žena prva ženska, ki je bila na Severnem tečaju." Za to bo tudi v prvi vrsti menda šlo.

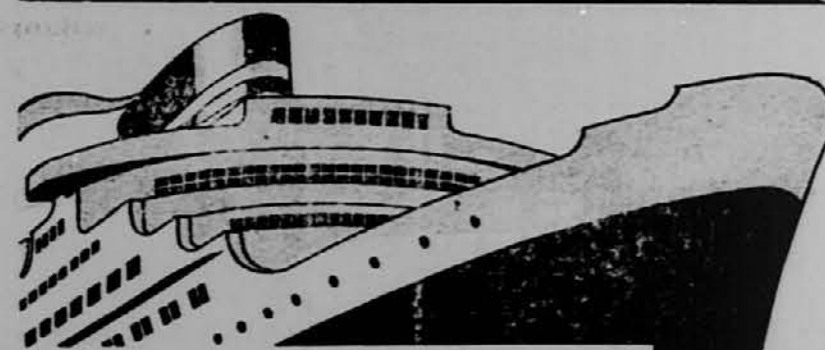
Vendar pa ne smemo podcenjevati takega podjetja tudi za znanstvene namene. Nova podmornica je zelo skrbno pripravljena za te namene. S tem v zvezi je treba povedati, da je

podmornica, s katero se je Wilkins pred tremi leti vozil proti Severnemu tečaju, bila navadna stara vojna podmornica ameriške mornarice, katero pa so že vzeli iz službe. To staro podmornico so potem kar porabili za to ekspedicio, ne da bi jo bili kakorkoli popravili. Zato tudi ni čuda, da se je tedaj njena ekspedicijska ponesrečila.

Sedaj bi Wilkins poleg svoje žene vzel s seboj v podmornico še tri moške posadke, zraven pa pet znanstvenikov, in sicer dva geologa, enega matematika in dva medicina. Nova podmornica "Nautilus II." je 25 metrov dolga, 5 metrov široka ter tehtla 540 ton. Na zgornjem krogu bo podmornica imela pritrjene tri ogromne nože, kateri bodo tako močni, da bodo lahko rezali led nad ladjo in nad njo. Če bo treba, bodo nože tudi med potjo lahko vzeli iz površja. Podmornica bo tako zgrajena, da bo lahko celih pet dni ostala pod vodo. Ko se bo dvigala in tedaj zadela na kako debelo plast ledu, tedaj bodo začeli delovati močni noži, ki bodo led razrezali. Če bi pa led bil le predebel, da bi ga noži nikakor ne mogli prežgati, tedaj bo začel delovati v podmornici poseben ogrevalnik, ki bo razgrel led, dokler se ne bo stopil.

Ko bodo s podmornico odpluli, bodo pluli takoj s početka 10 metrov pod vodo. Če bo pa treba, bodo lahko pluli tudi 100 metrov pod vodo, ne da bi jeklena konstrukcija podmornice trpela kako škodo. V podmornici je vdelanih osem velikih oken, ki omogočajo, da bodo iz podmornice lahko gledali 30 metrov globoko pod vodo. Pri teh oknih bodo vdelani posebni svetlobni aparati, ki bodo razsvetljevali pogled v globlino. Ni dvoma, da bo znanstveni uspeh tega popotovanja na Severni tečaj uspešen. Zato, takrat, ko je Wilkins pred tremi leti s staro podmornico prvič šel na Severni tečaj pod morjem, je prinesel nazaj precej zanimivih stvari. Čeprav je takrat popotovanje trajalo le tri tedne, so vendar mogli še

VELIKANOČ V VAŠI DOMOVINI
Troje pripravnih odplutij
SAVOIA - ROMA - REX
6. MARCA 12. MARCA 19. MARCA
Preko Genova — Preko Neapolja

JUGOSLAVIJA
NAJHITREJŠA DIREKTA SLUŽBA
Odpravite se v svojo domovino po SOLČNI JUŽNI PROGI, ki je pozimi idealna pot. Izjemen poletnega podnebja in leketajočih se voda se najlaže veselite na ladjah Italian Line: ladjah, neprekosljivih v udobnosti in ugodnostih modernega oceanskega potovanja in posebno zgrajenih, da vam daje vse izbrane in užitek polne prednosti JUŽNE PROGE.
SATURNIA VULCANIA
Naravnost v Jugoslavijo 27. mar.; 16. apr.; 1. maja
REX C. di SAVOIA
Preko Genova 6. mar.; 19. mar.; 3. apr.; 10. apr.
Za podrobnosti in prostoro vprase, se poslužite naših agentov ali v našem uradu: 624 FIFTH AVE., N.Y.C.

Italian Line

kih oken, ki omogočajo, da bodo iz podmornice lahko gledali 30 metrov globoko pod vodo. Pri teh oknih bodo vdelani posebni svetlobni aparati, ki bodo razsvetljevali pogled v globlino. Ni dvoma, da bo znanstveni uspeh tega popotovanja na Severni tečaj uspešen. Zato, takrat, ko je Wilkins pred tremi leti s staro podmornico prvič šel na Severni tečaj pod morjem, je prinesel nazaj precej zanimivih stvari. Čeprav je takrat popotovanje trajalo le tri tedne, so vendar mogli še

precej preiskati vodne globočine ter prinesli domov kar pet vrst dotlej neznanih živali.

NAROČILA

za MOHORJEVE KNJIGE in KNJIGE VODNIKOVE DRUŽBE za leto 1938 sprejemamo. Čni, ki nam pošlje za Mohorjeve knjige \$1.25 ali \$1.25 za Vodnike, bo dobil knjige iz domovine naravnost na svoj naslov.

Knjigarna Glasa Naroda.

SHIPPING
NEWS

Na parnikih, ki se debele tiskani, so vrste v domovino izleti pod vodstvom izkušnega spremljevalca.

- 26. februarja: Europa v Bremen
- 7. februarja: Paris v Havre, Rex v Genoa
- 3. marca: Normandie v Havre, Berengaria v Cherbourg
- 6. marca: Conte di Savoia v Genoa
- 9. marca: Bremen v Bremen
- 19. marca: Queen Mary v Cherbourg, Washington v Havre
- 12. marca: Ile de France v Havre
- 17. marca: Normandie v Havre
- 18. marca: Europa v Bremen, Berengaria v Cherbourg
- 19. marca: Rex v Genoa
- 24. marca: Manhattan v Havre, Queen Mary v Cherbourg
- 27. marca: Saturnia v Trst, Paris v Havre
- 31. marca: Aquitania v Cherbourg
- 1. aprila: Ile de France v Havre, Bremen v Bremen
- 3. aprila: Conte di Savoia v Genoa
- 7. aprila: Washington v Havre, Lafayette v Havre, Queen Mary v Cherbourg
- 10. aprila: Europa v Bremen, Rex v Genoa
- 14. aprila: Normandie v Havre
- 15. aprila: Berengaria v Cherbourg
- 16. aprila: Vulcania v Trst
- 17. aprila: Bremen v Bremen
- 20. aprila: Roma v Genoa
- 21. aprila: Manhattan v Havre, Queen Mary v Cherbourg
- 24. aprila: Ile de France v Havre, Conte di Savoia v Genoa
- 27. aprila: Europa v Bremen
- 28. aprila: Normandie v Havre, Aquitania v Cherbourg

- 1. maja: Saturnia v Trst
- 4. maja: Paris v Havre, Berengaria v Cherbourg, Bremen v Bremen, Washington v Havre
- 5. maja: Queen Mary v Cherbourg
- 8. maja: Rex v Genoa
- 12. maja: Aquitania v Cherbourg
- 14. maja: Champlain v Havre, Europa v Bremen
- 15. maja: Conte di Savoia v Genoa
- 19. maja: Normandie v Havre, Manhattan v Havre
- 20. maja: Berengaria v Cherbourg
- 21. maja: Bremen v Bremen
- 22. maja: Roma v Genoa
- 25. maja: Lafayette v Havre
- 28. maja: Queen Mary v Cherbourg
- 29. maja: Paris v Havre
- 29. maja: Rex v Genoa

Želite nam za cene voznih listov rezervacijo kabine in posajanja na potovanja.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 W. 10th St., New York